

Gia Lai

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH GIA LAI
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN CÁC DÂN TỘC GIA LAI

NĂM THỨ 67

Cuối tuần

NGÀY 18 THÁNG 10 NĂM 2014

(25 THÁNG 9 NĂM GIÁP NGỌ)

SỐ 4094 (5844)

Gia Lai điện tử: baogialai.com.vn

Ảnh: TRẦN PHONG

Dưới mái nhà văn học nghệ thuật Gia Lai

TRANG 6

Kiến
trúc
xanh:

Sắc trắng lên ngôi

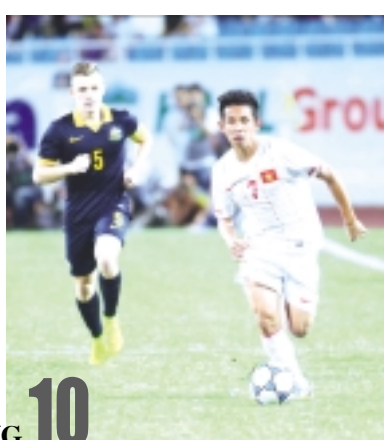

Ảnh: K.N.B

Cuộc sống luôn vận động và thay đổi, theo đó, mỗi thời khắc qua đi thì nó lại hình thành nên một xu hướng mới. Năm 2014, giải phóng tiềm năng cũng chính là ý tưởng chủ đạo mà Trung tâm Nghiên cứu Màu sắc và Nghệ thuật của AkzoNobel công bố. Pleiku cũng đã bắt kịp xu hướng khi những căn nhà mới đã sử dụng màu sắc một cách đơn giản mà tinh tế hơn, đa phần đều sử dụng màu trắng cho ngôi nhà của mình.

TRANG 5

Cuộc hội ngộ trong mơ của hai đội chủ nhà?

TRANG 10

Vừa khám bệnh vừa
bán thuốc:

Khó kiểm soát

TRANG 9

▶ Vấn đề-Dư luận

Cần học thêm thì phải dạy thêm?

Hơn một tháng qua (từ ngày khai giảng năm học mới đến nay), anh bạn đồng nghiệp ở cơ quan tôi đêm đêm phải dành ra vài giờ dạy tập đọc, tập viết cho cậu con trai út đang học lớp một. Cũng chẳng có gì để bàn vì theo quy định của ngành Giáo dục, trẻ không được tập viết và tập tính toán trước khi vào lớp một, đồng thời nghiêm cấm giáo viên tổ chức hoặc tham gia dạy học.

(TRANG 2)

10
Câu
mực
đêm

8
Bí ẩn miền đất cổ
Cát Tiên

6
Về Tạp chí
Văn nghệ Gia Lai

3
Tiến sĩ HỒ VIỆT HÙNG:
“Tự hào góp sức
mình trong bảo vệ
biển đảo Tổ quốc”

Dạy thêm, học thêm, vấn đề tuy không mới nhưng luôn là đề tài nóng, thường xuyên từ bậc tiểu học đến trung học và luôn nhận được sự quan tâm trái chiều của toàn xã hội. Sau khi Bộ Giáo dục-Đào tạo cấm triệt để chuyện dạy thêm, học thêm ở bậc tiểu học thì dường như chuyện dạy thêm, học thêm ở bậc học này càng trở nên nóng và bất nháo hơn bao giờ hết.

Có mặt tại một lớp học thêm ở đường Nguyễn An Ninh, A Ma Quang, Mạc Đĩnh Chi (TP. Pleiku)... chúng tôi chứng kiến cảnh rất nhiều phụ huynh đang đứng đợi con tan giờ học. Phần lớn các lớp học này đều được người dạy sắp xếp ở tầng trên, hoặc thuê dạy ở những địa điểm ít người qua lại; tuy không ồn ào nhưng lại âm thầm diễn ra trên diện rộng. Qua thông tin từ nhiều cha mẹ học sinh, trong vai người đi xin học thêm cho con, chúng tôi tìm tới nhà thầy giáo A. (giáo viên một trường tiểu học ở TP. Pleiku) để kiểm chứng. Trong quá trình nói chuyện với chúng tôi, thầy A. có vẻ rất cảnh giác và dè dặt khi trả lời các câu hỏi, và nhận mình chỉ dạy kèm cho vài em học lớp 5. Đã nắm rõ lịch học của lớp thầy A. là từ 7 giờ 30 phút đến 10 giờ nên chúng tôi ra về và bí mật đứng cách cổng nhà thầy vài căn nhà để quan sát, đúng 10 giờ, gần 20 em học sinh bắt đầu tan lớp học.

Qua tìm hiểu chúng tôi được biết, các lớp học này bắt đầu học

Bất nháo chuyện dạy thêm, học thêm

□ ĐÌNH YẾN-PHAN LÀI

Các em học sinh ra về sau một buổi học thêm.
Ảnh: P.L

từ đầu tháng 9, khi năm học mới bắt đầu. Mỗi tuần học 3 buổi với mức học phí từ 400.000 đồng đến 500.000 đồng/tháng/học sinh. Việc nộp học phí học thêm cũng mỗi nơi một giá, tùy vào ý thích của người dạy cho nên không ai quản lý được. Có rất nhiều lý do để các lớp học này vẫn hoạt động, đó là do một số phụ huynh có nhu cầu cho con em mình học thêm để nâng cao kiến thức; thấy người ta cho con học thì mình cũng cho con học để bằng bạn bè; một số khác lại có tâm lý sợ

con bị thầy-cô giáo “để ý, cho điểm kém” nên cứ vẫn cho con đi học mà không quan tâm tới chất lượng học như thế nào.

Còn có một thực tế đáng báo động, qua tìm hiểu của P.V tại một trường tiểu học trên địa bàn TP. Pleiku thì thấy một số giáo viên dạy bán trú khối lớp 1 và khối lớp 2 của trường này còn tranh thủ cả thời gian nghỉ trưa của các cháu để dạy thêm công khai ngay trong lớp học. Em Nguyễn Văn Hoàng (học sinh lớp 2) kể: Đúng 12 giờ trưa, sau khi ngủ trưa khoảng 1

tiếng đồng hồ thì cô giáo kêu một số bạn trong lớp dậy để học thêm. Một số bạn khác không học thêm thì vẫn tiếp tục được ngủ. Em không học nhưng không ngủ được nữa vì cô giảng bài ồn ào. Chị Nguyễn Thị H. có con học ở lớp này than thở: “Tôi nghĩ, có lẽ các cô chỉ quan tâm tới thu nhập của mình mà không biết rằng đang làm hại các cháu. Mỗi ngày, cô chỉ dạy hơn 30 phút thôi nhưng làm mất giấc ngủ trưa của các cháu thì có nên không. Hơn nữa, vì việc dạy học thêm này, cô giáo

thu của mỗi phụ huynh là 400.000 đồng/em/tháng”.

Tâm lý của phụ huynh có con học tiểu học thường rất lo lắng, sợ con học yếu, không biết đọc, không biết làm toán nên thường hỏi thầy-cô giáo chủ nhiệm xem tình hình con mình học ở lớp ra sao. Chị Nguyễn Thị X. (có con học lớp 2 ở trường tiểu học kể trên) cho biết: Mỗi khi hỏi về tình hình học tập của con, cô thường nhận xét: Con em lười học, học kém lại còn hay nghịch trong lớp, muốn cải thiện năng lực học thì em nên cho cháu đi học thêm. Hiện tại ở lớp, cô đang tranh thủ dạy thêm cho một số em vào giờ nghỉ trưa. Vì Bộ cấm không cho dạy thêm nên cô chỉ biết giúp bằng cách đó. Thấy cô nói vậy, phụ huynh nào mà chẳng lo lắng. Thế nên tôi cũng phải năn nỉ cô cố gắng kèm thêm cho cháu, tiền học thêm sẽ đóng đầy đủ. Hai tuần sau khi lời nhờ vả được đưa ra, tôi hỏi lại cô về tình hình học của cháu thì cô nói cháu học tiến bộ hẳn lên, chấm bài toán nào cháu cũng đạt điểm 9, 10 cả.

Dạy thêm, học thêm là nhu cầu có thực của xã hội. Có lẽ, việc cấm dạy thêm, học thêm là một việc làm không khả thi. Thiết nghĩ, vấn đề là việc quản lý dạy thêm, học thêm như thế nào và chất lượng dạy thêm, học thêm hiện nay mới là điều đáng bàn.

Đ.Y-P.L

Thu phí đầu năm học 2014-2015:

Còn lắm nhập nhằng

□ PHƯƠNG VY

Hiện tại, các trường trên địa bàn tỉnh vẫn thực hiện thu học phí theo đúng Nghị quyết số 99/2014/NQ-HĐND về quy định mức học phí đối với bậc học mầm non, giáo dục phổ thông năm học 2014-2015 của các trường công lập trên địa bàn tỉnh. Tuy nhiên, nỗi lo của nhiều bậc cha mẹ không phải ở học phí mà là từ các khoản thu khác như tiền gửi xe, vệ sinh, nước uống, xây dựng cơ sở vật chất, phí phục vụ bán trú (đối với các trường có lớp bán trú),... và nhiều phụ phí được thỏa thuận giữa nhà trường và phụ huynh.

Theo tìm hiểu của P.V, mức phí đóng cơ sở vật chất đầu vào cho trẻ 3 tuổi tại các trường mầm non trên địa bàn tỉnh không đồng đều. Đối với trẻ đi học năm đầu tiên, Trường Mầm non Tuổi Thân Tiên (TP. Pleiku) thu 300.000 đồng/cháu tiền cơ sở vật chất, dụng cụ học tập. Cùng đối tượng ấy, Trường Mầm non Hòa Mi (thị xã An Khê) lại thu tới 800.000 đồng/cháu (chưa có bảo hiểm y

tế). Trong tờ giấy thu mà phụ huynh cung cấp có tổng tiền là 600.000 đồng, ghi các nội dung thu: quỹ hội, mua sắm, mái vòm; một tờ thu khác có số tiền 200.000 đồng với nội dung thu đồ dùng học tập. Chị M. -một phụ huynh tỏ vẻ thắc mắc: “Cách đây 4 năm, khi con trai tôi học ở Trường Mầm non Hòa Mi cũng đã được kêu gọi đóng tiền làm mái vòm rồi (200.000 đồng/cháu). Bây giờ lại tiếp tục nộp tiền mái vòm trong khi không thấy trường làm thêm cái nào mới cả”.

Phí gửi xe cao hơn hẳn so với các trường trên địa bàn tỉnh cũng đang khiến khá nhiều phụ huynh có con theo học tại Trường THCS Hùng Vương (huyện Ia Grai) khó chịu. Trong khi các trường trong địa bàn TP. Pleiku như THCS Nguyễn Du, THPT Chuyên Hùng Vương thu 30.000 đồng/xe đạp/năm thì Trường THCS Hùng Vương lại thu đến 180.000 đồng/xe đạp/năm. Chị L.-một phụ huynh khá bức xúc: “Ở chỗ tôi, có nhiều em học sinh nhà nghèo, cách trường 2-3 km buộc

phải đi xe đạp, nhưng trường thu tiền gửi xe gần bằng giá chiếc xe đạp các em đang đi, có nhiều em đã phải chọn cách đi bộ đến lớp để tiết kiệm tiền gửi xe”.

Thực tế, vẫn còn khá nhiều khoản thu theo thỏa thuận hay nhà trường thu hộ khiến các bậc phụ huynh cảm thấy không thoải mái khi đóng góp. Tuy nhiên, tâm lý “người ta sao mình vậy” cùng sức ép dưới danh nghĩa “tự nguyện” và “đồng thuận” giữa các phụ huynh khiến họ chấp nhận “ngâm bồ hòn” mớ “hầu bao” đóng góp. Mỗi năm đầu cho con theo học mầm non, chị P. (phường Tây Sơn, thị xã An Khê) cũng khá lo lắng bởi không nắm hết các khoản thu cần đóng cho con, chị nói: “Mới vào đầu năm học đã phải đóng số tiền gần 1 triệu đồng với gia đình làm nông như tôi cũng khá chật vật, cộng thêm 550.000 đồng tiền ăn hàng tháng là một khoản không nhỏ. Nhưng mà giờ muốn cho con đi học, trường nói đóng gì thì mình đóng thôi”. P.V

Vấn đề-Dư luận

Cần học thêm thì phải dạy thêm?

Hơn một tháng qua (từ ngày khai giảng năm học mới đến nay), anh bạn đồng nghiệp ở cơ quan tôi đêm đêm phải dành ra vài giờ dạy tập đọc, tập viết cho cậu con trai út đang học lớp một. Cũng chẳng có gì để bàn vì theo quy định của ngành Giáo dục, trẻ không được tập viết và tập tính toán trước khi vào lớp một, đồng thời nghiêm cấm giáo viên tổ chức hoặc tham gia dạy học. Cứ tưởng phụ huynh nào cũng làm theo vì nếu dạy trước chương trình lớp một cho trẻ mẫu giáo là phản khoa học, sẽ làm trẻ chủ quan, giảm hứng thú học tập khi vào lớp một, ảnh hưởng đến tâm sinh lý của trẻ, nhất là khi người dạy có phương pháp sư phạm không tốt.

Thế nhưng theo lời anh bạn đồng nghiệp thì hầu như tất cả học sinh lớp một cùng lớp con anh học đều đã biết đọc, biết viết, trừ... con anh. Những ngày đầu cu cậu ngượng ngập, không muốn đi học cũng chỉ vì nguyên nhân này.

Và không chỉ ở lớp một. Cũng theo quy định giáo viên các lớp tiểu học không được tổ chức dạy thêm (ngoại trừ học sinh yếu kém, học sinh bồi dưỡng về nghệ thuật, thể dục thể thao) song thực tế hầu như giáo viên nào cũng phải dạy thêm, đặc biệt giáo viên ở vùng đô thị, vì đây không chỉ là chuyện dạy học mà còn là vấn đề kiếm thêm thu nhập bởi đồng lương giáo viên đầu sao vẫn còn thấp không đủ chi dùng cho cuộc sống. Mỗi lớp chừng mười mười lăm học sinh, mỗi em nộp học phí vài ba trăm ngàn đồng, giáo viên có thể thu thêm bốn năm triệu đồng một tháng.

Phụ huynh cầu, giáo viên phải cung, cho nên có lẽ đây là vấn đề tương tác, khó có thể cấm đoán triệt để được?

NGUYỄN ANH

Tiến sĩ Hồ Việt Hưng. Ảnh: P.D

Tôi-người Gia Lai

Tiến sĩ HỒ VIỆT HƯNG:

“Tự hào góp sức mình trong bảo vệ biển đảo Tổ quốc”

□ PHƯƠNG DUYÊN

Tiến sĩ, Đại úy Hồ Việt Hưng hiện đang công tác tại Phòng Kỹ thuật Tổng Công ty Ba Son (Tổng cục Công nghiệp Quốc phòng-Bộ Quốc phòng). Tháng 6-2014, Phòng Kỹ thuật Tổng Công ty Ba Son đã được Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng tặng bằng khen vì đã có thành tích trong thực hiện nhiệm vụ đóng mới tàu tên lửa đầu tiên tại Việt Nam.

“HỌC ĐỂ ĐÁP ỨNG YÊU CẦU THỜI ĐẠI”

Trò chuyện cùng PV, TS. Hồ Việt Hưng cho biết: Năm 1999, sau khi tốt nghiệp THPT ở Trường THPT Chuyên Hùng Vương, với giải ba quốc gia môn Hóa học, anh được tuyển thẳng vào Đại học Bách khoa Hà Nội. Khi anh đang học năm nhất đại học, Bộ Quốc phòng có chủ trương tuyển chọn sinh viên bên ngoài có thành tích học tập xuất sắc và có nguyện vọng phục vụ quân đội để gửi đi đào tạo nước ngoài. “Nhận thấy đây là cơ hội tốt để có thể cống hiến được khả năng của mình và từ nhỏ cũng yêu mến các anh chiến sĩ với màu áo lính nên tôi đã quyết định nhập ngũ vào tháng 8-2000”-Hồ Việt Hưng nhớ lại.

Tháng 9-2000, anh được cử sang học tại Trường Đại học Đóng tàu Quốc gia Ukraina. Đây là một trong 2 trường đại học đóng tàu hàng đầu của Xô Viết trước kia. Sau 7 năm học tập ở nước bạn, Hồ Việt Hưng tốt nghiệp thạc sĩ chuyên ngành máy lạnh tàu thủy. Về nước, anh nhận quyết định về công tác tại Công ty Sông Thu-Đà Nẵng (trực thuộc Tổng cục Công nghiệp Quốc phòng). 3 năm sau, anh tiếp tục được Bộ Quốc phòng cử đi làm nghiên cứu sinh tại Trường Đại học Tổng hợp Kỹ thuật Quốc gia Astrakhan (Liên bang Nga). Tuy rất tình cờ

khi bước vào con đường phục vụ lâu dài trong quân đội, nhưng với chuyên gia trẻ tuổi này thì “học tập là nguyện vọng bản thân và mình cũng mong muốn học tập nâng cao trình độ chuyên môn để đáp ứng yêu cầu thời đại”.

Tháng 11-2013, Hồ Việt Hưng bảo vệ thành công luận án tiến sĩ chuyên ngành Trạm năng lượng tàu thủy. Sau khi về nước, anh được phân công công tác tại Tổng Công ty Ba Son với nhiệm vụ tham gia vào công tác kỹ thuật đóng tàu tên lửa đầu tiên của Việt Nam.

TỰ HÀO TÀU CHIẾN “MADE IN VIỆT NAM”

Có thể nói, lần đầu tiên đóng mới tàu tên lửa là một trọng trách vô cùng lớn lao đối với hàng trăm cán bộ, kỹ sư, công nhân của Tổng Công ty Ba Son. Đó là bước ngoặt khẳng định sức mạnh của quân sự Việt Nam. Với Hồ Việt Hưng, nhiệm vụ phụ trách hệ thống điều hòa không khí trên tàu và giám sát lắp đặt hệ thống vũ khí càng nặng nề hơn. Anh chia sẻ: “Công việc chính của mình là nghiên cứu tài liệu, bản vẽ của đối tác Nga để lắp đặt các hệ thống trên tàu. Phải làm việc với chuyên gia Nga hàng ngày để vượt qua những khó khăn về kỹ thuật có thể xảy ra trong thực tế”.

Tiến sĩ Hồ Việt Hưng cho biết, từ mô hình đến việc lắp đặt có không ít trở ngại, đòi hỏi người kỹ sư cũng như công nhân phải linh hoạt để vượt qua. “Có những hệ thống rất hiện đại chưa được lắp đặt ở Việt Nam bao giờ. Trong khi đó, việc lắp đặt các vũ khí trên tàu đòi hỏi độ chính xác rất cao, do đó người kỹ sư phải luôn bám sát thực tế và không ngừng học hỏi kinh nghiệm của chuyên gia nước bạn, dần dần lĩnh hội những kiến thức mới, nâng cao trình độ chuyên môn”-Hồ Việt Hưng nói về

Năm 2014 đã ghi một dấu mốc vô cùng quan trọng trong lịch sử đóng tàu quân sự Việt Nam: Lần đầu tiên đóng mới thành công hai tàu tên lửa tấn công nhanh. Ngày 27-6 vừa qua, hai tàu tên lửa HQ377 và HQ378 đã được bàn giao và biên chế cho lực lượng Quân chủng Hải quân Việt Nam. Một trong những người đảm trách nhiệm vụ giám sát việc lắp đặt vũ khí cho hai con tàu “made in Việt Nam” này là Tiến sĩ, Đại úy Hồ Việt Hưng.

những nỗ lực trong khi thực hiện nhiệm vụ. Để sớm hoàn thành 2 tàu tên lửa đầu tiên này, anh và hàng trăm đồng sự nhiều khi phải làm cả vào ngày nghỉ và buổi tối, khi thì trong cái nắng gay gắt trên boong tàu hoặc ở dưới hầm tàu nóng bức. Vất vả là vậy, nhưng trước tình hình căng thẳng tại biển Đông, anh em cán bộ kỹ thuật lại càng mong muốn con tàu được nhanh hoàn thiện và ra khơi để bảo vệ biển đảo.

Với những nỗ lực đó, tháng 4-2014, lần đầu tiên sau 88 năm kể từ ngày thành lập, Tổng Công ty Ba Son đã cho ra mắt cặp tàu tên lửa tấn công nhanh, đa năng, cơ động, hiện đại nhất được đóng ở trong nước và trang bị kịp thời cho Hải quân Việt Nam. TS. Hồ Việt Hưng vui mừng nhớ lại: “Lúc thử tàu, khi tên lửa cả hai tàu lao đi đều trúng mục tiêu ngay từ loạt bắn đầu, tất cả mọi người đều cảm thấy thật tự hào và hạnh phúc. Vì điều này khẳng định sự trưởng thành của ngành công nghiệp đóng tàu quân sự của Việt Nam nói chung, thành quả của Công ty Ba Son nói riêng. Bản thân mình cũng thấy tự hào vì Ba Son đã có thể đóng được con tàu hiện đại như vậy. Từ đó, thay vì đi mua tàu, chúng ta có thể mạnh dạn tự đóng những con tàu tương tự, thậm chí hiện đại hơn để bảo vệ chủ quyền biển đảo của Tổ quốc”.

Chia sẻ về những hoài bão trong công việc, TS. Hồ Việt Hưng trả lời: “Mình mong muốn Việt Nam dần dần có thể tự chủ về công nghệ, từ đó những kỹ sư có thể độc lập trong việc vận hành, lắp đặt, sửa chữa và chế tạo được những hệ thống vũ khí, tên lửa, radar phức tạp...”.

P.D

Nhịp sống trẻ

Sinh viên trưởng thành hơn nhờ... ở trọ

□ BẢO LAM

Cuộc sống xa nhà của sinh viên dường như là quãng thời gian đầu tiên các bạn phải tự lập, phải biết tính toán chi ly cho cuộc sống của mình nên không thể tránh khỏi ít nhiều những khó khăn, vất vả. Việc phải đi ở trọ trong suốt quá trình học tập đã thực sự gây ra nhiều phiền toái cho sinh viên trong các mối quan hệ bạn bè nhưng cũng chính cuộc sống khi đi ở trọ đã đem lại cho các bạn nhiều niềm vui, nhiều kỷ niệm và phần nào giúp các bạn trưởng thành hơn rất nhiều.

Phần lớn sinh viên xa nhà thích một cuộc sống tự do, tự lập nên có rất nhiều bạn mặc dù có nhà bà con, anh chị em ở gần trường học nhưng vẫn chọn cuộc sống đi ở trọ. Bạn Nguyễn Thị Hoa (sinh viên năm nhất Khoa Giáo dục Mầm non, Trường Cao đẳng Sư phạm Gia Lai), nhà ở huyện Kbang trước khi lên nhập học đã gọi điện nhờ người quen tìm phòng trọ mặc dù có nhà bà con ở khá gần trường. Hoa chia sẻ: “Em rất tò mò với cuộc sống khi đi ở trọ. Các anh chị của em ai cũng bảo đi ở trọ dù vất vả nhưng lại rất vui, giúp mình biết tự lập, biết dung hòa các mối quan hệ với bạn bè cùng phòng. Em nghĩ cuộc sống ở trọ cùng các bạn sinh viên khác sẽ giúp em lớn hơn, biết tự lo cho bản thân hơn nên em đã quyết định xin bố mẹ cho em đi... ở trọ”.

Cuộc sống khi ở trọ sẽ giúp các bạn không biết đi chợ phải biết đi chợ, không biết nấu ăn cũng phải vào bếp tập tành vì khi ở trọ cùng bạn bè sẽ có một sự phân công nhiệm vụ rất rõ ràng. Bạn Tống Thị Hoài Thương (sinh viên năm cuối ngành Y sĩ đa khoa, Trường nghề 21), nhà ở huyện Phú Thiện không những đã biết nấu ăn mà còn học thêm được rất nhiều món ăn đơn giản nhưng lại rất ngon của nhiều vùng quê của bạn bè nhờ cuộc sống trọ học. “Em đã từng nghĩ mình sẽ không bao giờ nấu được một bữa ăn ngon lành vì ở nhà có mẹ, có chị dâu nên em không hề phải đụng tay vào. Khi lên đây trọ học cùng các bạn, việc nấu ăn, đi chợ được phân công rõ ràng từng ngày, ai cũng phải hoàn thành, nhờ đó mà bây giờ em đã biết nấu ăn”-Thương vui vẻ nói.

Còn bạn Rah Lan Đường (sinh viên năm 2, ngành Sư phạm Mỹ thuật, Trường Cao đẳng Sư phạm Gia Lai), nhà ở huyện Krông Pa lại cảm thấy cuộc sống trọ học là một sự thay đổi rất lớn. “Ngày học phổ thông, ngoài thời gian đi học trên trường thì về nhà chỉ biết quần quăn trong làng nên cuộc sống ở trọ, đi học của em bây giờ thực sự rất khác. Em học được cách hòa đồng với các bạn và em thấy mình trưởng thành hơn rất nhiều”-Rah Lan Đường cho biết.

Bước vào cuộc sống ở trọ, nhiều bạn sinh viên sẽ gặp không ít áp lực khi lần đầu tiên phải tính toán chi ly với một khoản tiền nhỏ nhưng lại có quá nhiều việc phải chi tiêu từ tiền phòng trọ, tiền ăn, tiền quỹ lớp, tiền cho những sinh hoạt phát sinh hàng ngày... Từ đó, nhiều bạn sinh viên chọn phương án đi làm thêm để đỡ bớt gánh nặng tài chính cho gia đình cũng như có thêm một khoản tiền để chi tiêu cho những nhu cầu phát sinh như sinh nhật, liên hoan, dã ngoại cùng bạn bè... Việc đi làm thêm từ gia sư, phục vụ ở các quán cà phê, nhà hàng sẽ giúp các bạn có những khái niệm đầu tiên về các va chạm trong công việc, giúp các bạn biết cách xử lý tình huống, giao tiếp và biết quý trọng đồng tiền từ mồ hôi của bố mẹ cũng như của chính mình.

B.L

Cuộc sống trọ học đã giúp nhiều bạn biết nấu những bữa ăn ngon lành.
Ảnh: B.L

Niên vụ cà phê 2014-2015:

Dự kiến năng suất tăng, sản lượng giảm

□ ANH KHOA-QUANG TẤN

Vụ cà phê 2014-2015 đã bắt đầu thu hoạch. Theo đánh giá của ngành Nông nghiệp và của người nông dân trồng cà phê, năng suất cà phê năm nay bằng hoặc cao hơn vụ trước nhưng sản lượng có thể giảm từ 15% đến 20%.

P hấn khởi trước thông tin giá cà phê liên tục tăng trong khoảng 10 ngày trở lại đây, ông Rơ Chăm Ki (làng Blang 1, xã Ia Dêr, huyện Ia Grai) cho biết, không chỉ được giá mà năng suất năm nay nhiều khả năng cao hơn năm trước. Theo ước tính với 2 ha cà phê, gia đình ông thu trên 22 tấn cà phê tươi, cao hơn năm trước khoảng 4 tấn. Hiện gia đình chỉ mới thu bói một ít và đã bán với giá 7.500 đồng/kg cà phê tươi, cao hơn thời điểm này năm trước 2.000 đồng/kg. Ông Ki chia sẻ thêm, cũng như mọi năm vì quỹ đất của gia đình đã hết, không có đất làm sân phơi nên thường thu hoạch đến đâu thì sẽ bán ngay cho đại lý và cũng không ký gửi tại đại lý. Theo ông Ki, hầu như bà con trồng cà phê trong làng thường bán ngay sau khi thu hoạch chứ không để lại phơi, một phần vì thiếu tiền chi tiêu, phần thì không có sân phơi. Chung niềm vui cà phê được giá, ông Rơ Chăm Kuch (người cùng làng Blang 1) cho biết 5 ha cà phê của ông dự kiến thu hoạch rộ vào trung tuần tháng 11 tới, năng suất ước đạt khoảng 15 tấn cà phê tươi/ha, cao hơn năm trước khoảng 2 đến 3 tấn/ha.

Ông Nguyễn Phùng Hưng-Phó Trưởng phòng Nông nghiệp và PTNT huyện Ia Grai cho biết: Tổng diện tích cà phê toàn huyện Ia Grai là 16.720

ha, trong đó hơn 12.837 ha cà phê của nhân dân, diện tích còn lại của doanh nghiệp. Đến thời điểm này, người dân trên địa bàn huyện mới thu bói, vào khoảng tháng 11-2014 bắt đầu thu rộ. Do vụ thu hái cà phê mới bắt đầu nên chưa xảy ra tình trạng thiếu nhân công như những năm trước. Qua khảo sát thực tế các vườn cà phê, dự báo năng suất cà phê năm nay có thể ngang hoặc nhích hơn niên vụ cà phê trước nhưng năng suất tăng thêm không đáng kể. Năng suất bình quân cà phê vụ 2013-2014 của huyện đạt 29 tạ/ha.

Không chỉ huyện Ia Grai, mà nông dân trồng cà phê tại các địa phương của tỉnh đã bắt đầu thu hái cà phê bói trong niềm vui khi giá thu mua cà phê thời điểm đầu vụ tăng hơn niên vụ trước. Người trồng cà phê kỳ vọng giá sẽ còn tiếp tục biến động theo hướng có lợi cho người trồng, chỉ ít là giữ ở mức giá hiện tại để kết thúc niên vụ cà phê thắng lợi. Dù vụ thu hái cà phê

mới bắt đầu, song việc giao thương mua-bán cà phê diễn ra khá sôi động. Bà Kiều-chủ điểm thu mua Thuyết Kiều đứng chân trên địa bàn xã Ia Dêr (huyện Ia Grai) cho biết: Thời điểm này, người dân chỉ mới thu rải rác nên hái xong thường bán luôn chứ không ký gửi. Giá mua cà phê hiện dao động từ 7 đến 8 ngàn đồng/kg cà phê tươi. Tùy theo chất lượng cà phê chín hay xanh mà giá mua chênh nhau khoảng 1 ngàn đồng/kg so với cùng kỳ năm trước.

Không nhộn nhịp người mua kẻ bán như ở Ia Dêr, các điểm thu mua cà phê tươi tại huyện Đak Đoa vẫn chưa bắt đầu vì hiện cà phê trên địa bàn chưa vào vụ thu hoạch, người dân mới hái bói một số ít. Ông Nguyễn Văn Sơn (thôn 2, xã Tân Bình) cho biết, hiện cà phê chưa chín nhiều nên tôi không hái vì thu hoạch như vậy rất tốn công, khoảng nửa tháng nữa thì mới bắt đầu vào thu hoạch rộ. Gia đình ông Sơn cũng như các hộ trồng cà phê khác trên địa bàn hầu như đều chủ động sân phơi (sân xi măng) để phơi chứ không bán tươi hay ký gửi cho các doanh nghiệp, điểm thu mua.

A.K-Q.T

Theo dự báo của ngành Nông nghiệp, năng suất cà phê niên vụ này bằng hoặc cao hơn năm ngoái nhưng tổng sản lượng niên vụ cà phê 2014-2015 của Gia Lai nói riêng và Tây nguyên nói chung sẽ giảm 15-20% so với niên vụ trước. Đây là năm thứ 3 liên tiếp sản lượng cà phê của vùng Tây Nguyên liên tiếp giảm mạnh. Nguyên nhân chủ yếu là diện tích cà phê ở Tây Nguyên đều có tuổi đời từ 20 đến 30 năm khai thác, vườn cây già cỗi nên sản lượng và năng suất đang có dấu hiệu giảm dần theo từng niên vụ.

Ảnh:
K.N.B

► Giá cả thị trường

- Hạt điều khô (Bình Phước): 37.500 đồng/kg (thu mua).
- Hạt tiêu đen (Bình Phước): 195.000 đồng/kg (thu mua).
- Tiêu (Chư Sê): 188.000 đồng/kg (thu mua).
- Cà phê (Bình Phước): 39.500 đồng/kg (thu mua).
- Cà phê vối nhân xô (Lâm Đồng): 40.700 đồng/kg (bán buôn).
- Chè xanh búp khô (Thái Nguyên): 150.000 đồng/kg (bán lẻ).
- Chè xanh búp khô đã sơ chế loại 1 (Thái Nguyên): 250.000 đồng/kg (bán lẻ).

NHƯ Ý

Ảnh: K.N.B

Bảo đảm sân phơi thu hái chín:

Nâng cao chất lượng cà phê

□ QUANG VĂN

Vụ thu hái cà phê mới ở giai đoạn khởi đầu nên hiện tại, cơ quan chức năng chưa thể đưa ra con số năng suất cà phê bình quân năm nay đạt được bao nhiêu; song thực tế việc thu hái, phơi khô cà phê hiện nay chưa đảm bảo quy trình, ảnh hưởng đến chất lượng, làm giảm giá trị hạt cà phê là điều dễ thấy. Đề cập đến thực trạng này, Giám đốc Công ty TNHH một thành viên Cà phê Gia Lai-ông VÕ NGỌC HIẾU chia sẻ:

T hu hái cà phê chín được xác định là một yếu tố quyết định đến chất lượng, giá trị của hạt cà phê. Lý do khi mang hạt cà phê chín đi phơi sẽ cho nhân cà phê tròn căng nên sản lượng cà phê nhân trên đơn vị sản lượng sẽ tăng thêm từ 10% đến 15% so với thu hái cà phê xanh; đồng thời chất lượng hạt cà phê nhân được nâng lên rõ rệt, giá bán cà phê được cải thiện. Còn khi mang hạt cà phê còn xanh ra phơi, nhân cà phê sẽ tóp lại, kéo theo sản lượng cà phê nhân thực thu trên đơn vị sản lượng giảm. Nhiều nông dân hiểu được lợi ích việc thu hái cà phê chín, song không thể đợi vì vấn nạn hái trộm cà phê còn xảy ra, nhất là vùng nông thôn. Còn muốn vườn cà phê trái hãy còn xanh an toàn đến khi chín mới thu hái để nâng cao sản lượng, chất lượng hạt cà phê nhân thì người trồng cà phê phải bỏ tiền ra để thuê người trông coi vườn với giá từ 3 triệu đồng đến 4 triệu đồng/ha-quy đổi số tiền này bằng mấy tạ cà phê nhân nên người trồng cà phê đành phải thu hái cà phê xanh-chín lẫn lộn.

Sân phơi và quy trình phơi cà phê hiện nay cũng ảnh hưởng đến chất lượng hạt cà phê. Bởi cà phê là thức uống nên việc gìn giữ hương vị đặc trưng của cà phê là rất quan trọng. Để làm được điều này, hạt cà phê mới hái từ vườn về phải

được phơi trên sân xi măng để hạn chế tình trạng hạt cà phê hút mùi đất làm giảm hương vị. Phơi cà phê càng mỏng càng tốt và phải cào, đảo liên tục để hạt thoát nước nhanh, hạt khô đều đảm bảo chất lượng hạt cà phê nhân; đặc biệt nếu sử dụng sân phơi và cách phơi đúng quy cách trên, sản lượng cà phê nhân thu được sẽ cao hơn so với việc phơi cà phê không đúng quy cách.

Thực tế cho thấy phần lớn người trồng cà phê trên địa bàn tỉnh sử dụng sân phơi và phơi cà phê chưa đúng quy cách. Nguyên nhân do điều kiện kinh tế và quỹ đất hạn hẹp nên việc đầu tư sân phơi không đảm bảo, chủ yếu là tận dụng quỹ đất gia đình làm sân phơi quy mô nhỏ; có hộ còn dùng tấm bạt để phơi cà phê. Đến mùa thu hái cà phê rộ, sản lượng cà phê thu hái nhiều, người trồng cà phê mang đổ ra sân không lưu tâm đến độ mỏng khi phơi cà phê; thậm chí có gia đình cho cà phê mới hái vào bao chất tại nhà. Hệ quả của việc phơi dày và cho cà phê vào bao là lượng nước hạt cà phê tươi không thoát nhanh ra ngoài dẫn đến hiện tượng hạt cà phê bị ủ nóng nên nhanh chóng chuyển sang giai đoạn nảy mầm làm hạt cà phê nhân bị sộp, sản lượng cà phê nhân thu được thấp.

Q.V

Thị trường bất động sản: “Bong bóng” bao giờ xì hơi?

□ DÃ QUÝ

Thị trường ế ẩm, giao dịch kém nhưng giá vẫn tăng lên từng ngày là nét “đặc trưng” của thị trường nhà đất hiện nay. Để giá đất quay về giá trị thực là một bài toán khó chưa có lời giải.

GIAO DỊCH GIẢM NHƯNG GIÁ VẪN CAO

Theo thống kê của Văn phòng Đăng ký Quyền sử dụng đất TP. Pleiku thì tình hình giao dịch nhà đất trong những năm gần đây ít sôi động và chiều hướng giảm. Cụ thể, trong năm 2011, lượng hồ sơ tiếp nhận tại bộ phận một cửa của văn phòng là 38.513 bộ, năm 2012 là 31.856 bộ, năm 2013 giảm xuống còn 29.950 bộ. Riêng trong 9 tháng năm 2014 lượng hồ sơ văn phòng tiếp nhận là 26.456 bộ. Mặc dù vậy, giá cả nhà đất tại Gia Lai hiện vẫn nằm ở mức khá cao, nhất là khu vực trung tâm thành phố, tại các khu đất “vàng”, đặc địa tập trung buôn bán sầm uất như: Trần Phú, Hùng Vương, Hai Bà Trưng, Nguyễn Tất Thành... giá đất vẫn cao ngất ngưỡng. Chẳng hạn, tại khu nhà liền kề đường Trần Phú (nối dài)-nơi tập trung các cửa hàng kinh doanh điện thoại di động giá mỗi căn nhà (thường là 3 lầu trở lên với diện tích mặt bằng 4 mét ngang x 20 mét dài) được rao bán khoảng 7-8 tỷ đồng. Theo tính toán một chuyên gia bất động sản, trị giá xây dựng căn nhà 3 lầu dù tính kịch kim cũng khoảng 2 tỷ đồng, còn lại tiền đất khoảng 5-6 tỷ, tính ra khoảng 1,2-1,5 tỷ đồng/mét ngang (trừ đất tại các dự án hầu hết thị trường đất Gia Lai đều được tính bằng mét ngang).

Giá nhà đất tại các khu vực lân cận cũng cao không kém, tại các tuyến đường Lê Quý Đôn, Tô Vĩnh Diện, Quyết Tiến... mỗi mét ngang cũng dao động từ 200 triệu đồng đến 300 triệu đồng. Các hẻm nhỏ cũng có giá 50-70 triệu đồng/mét ngang, còn những khu xa trung tâm ở các phường như Thắng Lợi, Yên Thế... giá mỗi lô 150-200 triệu đồng/lô 5 mét. Đối với phân khúc này thị trường nhà đất có vẻ khởi sắc hơn, chủ yếu là nhu cầu nhà ở cho cán bộ, công chức, người lao động có thu nhập thấp-những người có nhu cầu thực sự. Tuy nhiên, theo một số người thì giá cả vẫn khá cao. Chị Hoàng Linh-một công chức cho biết: Với khả năng của mình chỉ có thể mua một căn nhà trong hẻm với giá tầm 300-400 triệu đồng tuy nhiên rất khó kiếm, những căn nhà phù hợp hoặc là giá quá cao hoặc phải đi rất xa”.

ĐẤT DỰ ÁN “NGẮC NGOÀI”

Mặc dù theo giới buôn bất động sản ở Gia Lai thì tình hình giao dịch nhà đất trên thị trường hiện có dấu hiệu “sáng” hơn một chút, nhất là sau khi lãi suất ngân hàng giảm, một số nhà đầu tư quay lại đầu tư vào đất thay vì gửi vào ngân hàng như trước kia. Tuy nhiên, theo một “cò” đất ở TP. Pleiku thì hiện tại thị trường nhà đất đang ở giai đoạn thả lỏng tự do, những người thực sự có nhu cầu bán mới bán, người mua cũng vậy. Hầu như mua để đầu cơ rất ít, trừ một vài trường hợp người đầu tư có tiền dư, nhưng họ chỉ đầu tư vào những nơi “đắc địa” có lãi trong thời gian ngắn và gần như không vay ngân hàng để đầu tư bất động sản.

Vì vậy, lượng giao dịch đối với đất dự án vẫn ảm đạm, thậm chí có dự án bán lỗ hơn giá đầu tư nhưng vẫn không có khách hàng, chỉ một vài dự án còn “trụ” được. Theo ông Đỗ Xuân Tuấn-Giám đốc kinh doanh tại Gia Lai của Công ty cổ phần Tài chính và Phát triển doanh nghiệp FBS (chủ đầu tư dự án Khu Đô thị Hoa Lư- Phù Đồng) thì hầu như ngày nào Công ty cũng có khách đến hỏi mua đất, bình quân mỗi tháng có khoảng 10 khách hàng đến giao dịch trao đổi, chuyển nhượng lại hợp đồng. Đó là nhờ những thuận lợi có sẵn như gần Quảng trường Đại Đoàn Kết, nằm dọc bên đường Nguyễn Tất Thành và một số công trình khác nên thu hút được đông khách hàng. Đặc biệt, mới đây (tháng 9-2014) dự án đã được UBND tỉnh ra quyết định điều chỉnh quy hoạch chi tiết xây dựng phù hợp với thực tế hiện nay. Trong đó, giảm đất dành cho khu biệt thự, thương mại và tăng đất nhà ở khu liền kề, đất tái định cư, đất nhà trẻ... Ngoài ra, một số lô đất ở được điều chỉnh mở đường giao thông kết nối với dự án suối Hội Phú.

Cung nhiều, cầu cũng có nhưng giá cao khiến thị trường nhà đất Gia Lai bị thổi lên như chiếc bong bóng. Để giá nhà đất quay về giá trị thực sự nên chăng cần có sự tách biệt giữa 2 phân khúc rõ ràng, ở phân khúc dành cho cán bộ, công chức và người có nhu cầu thấp-những người có nhu cầu thực sự cần có chính sách hỗ trợ cụ thể.

D.Q

Cuộc sống luôn vận động và thay đổi, theo đó, mỗi thời khắc qua đi thì nó lại hình thành nên một xu hướng mới. Năm 2014, giải phóng tiềm năng cũng chính là ý tưởng chủ đạo mà Trung tâm Nghiên cứu Màu sắc và Nghệ thuật của AkzoNobel công bố. Pleiku cũng đã bắt kịp xu hướng khi những căn nhà mới đã sử dụng màu sắc một cách đơn giản mà tinh tế hơn, đa phần đều sử dụng màu trắng cho ngôi nhà của mình.

Ảnh: HÀ DUY

Kiến trúc xanh:

Sắc trắng lên ngôi

□ HÀ DUY

Bất cứ ai đi ngang qua đường Cách Mạng Tháng Tám (TP. Pleiku) dường như đều phải một lần liếc mắt đến căn “biệt thự trắng” của chị Phan Thị Lệ Hiền (số 203 đường Cách Mạng Tháng Tám). Nhìn bên ngoài, ấn tượng đầu tiên chính là một thiết kế hình khối khá tinh tế với màu sơn trắng phủ toàn bộ ngôi nhà, duy chỉ mặt trước có một đường viền đỏ như một điểm nhấn sắc sảo. Không gian bên trong của căn nhà là không gian hoàn toàn mở. Phòng khách và phòng bếp được ngăn với nhau bằng cách nâng sàn phòng khách cao lên so với phòng bếp khoảng 20 cm. Ngôi nhà dường như rộng hơn, mát hơn khi không gian bên trong cũng được sử dụng chỉ một màu sơn trắng. Nói về lý do chọn màu khá đơn giản của mình, chị Hiền nhẹ nhàng: “Nguyên nhân đầu tiên và quan trọng nhất là bởi màu trắng hợp với phong thủy, cung mệnh của mình. Thứ nữa là mình cũng thích màu trắng. Màu trắng sạch sẽ, sang trọng, làm nổi bật màu đen của gỗ và các màu sắc khác trang trí trong nhà”.

Cũng sử dụng sắc sơn trắng, nhưng căn biệt thự số 268 đường Phù Đồng (TP. Pleiku) của chị Đoàn Thị Liên lại tạo ấn tượng sang trọng khó lẫn khi đã tinh tế, khéo léo trang trí thêm những viên, những hoa văn màu vàng khá “hoàng cung”. Ngoài ấn tượng

sáng sủa, mát mẻ, sang trọng của sắc trắng thì nguyên nhân để chủ nhà lựa chọn màu này làm màu chủ đạo là cũng bởi hợp cung mệnh. Cùng với sở thích sưu tập đồ gỗ, rõ ràng màu trắng là sự lựa chọn vô cùng thông minh khi màu sắc trung tính, nhẹ nhàng này đã làm nổi bật tất cả những vật trang trí trong nhà.

Bên cạnh sắc trắng được tôn vinh một cách đầy ưu ái thì một số màu khác cũng được coi là xu hướng của năm 2014. Xu hướng màu sắc 2014 hướng đến sự tinh tế, nhẹ nhàng thông qua những điểm xuyết nhỏ trong sự phối màu để tạo ra sự kết hợp trang nhã giữa màu trắng bạc và những gam màu ấn tượng như đen, nâu, da cam, đỏ đô... Sự hòa quyện ấy nhằm tạo ra một không gian vừa bình yên, vừa sang trọng. Họa tiết dân gian với màu sắc sinh động cũng được sử dụng nhiều và sự chuyển tiếp giữa các sắc thái mạnh mẽ, cá tính ấy đan xen đem đến cho chúng ta cảm giác vừa quen vừa lạ, vô cùng ấn tượng. Ngoài ra, một không gian lãng mạn, thơ mộng với màu xanh mát mẻ, nhẹ nhàng tạo thành một bức tranh trẻ trung, tươi vui và cũng ẩn chứa nhiều bất ngờ thú vị. Tuy không còn được ưa chuộng như những năm trước đây, song thỉnh thoảng vẫn có những ngôi nhà sử dụng không gian đa sắc màu. Chủ nhân của những không gian này luôn

gợi cho ta cảm giác họ là những người cực kỳ năng động, có xu hướng “Get up and go for it!” (Hãy thức giấc và nắm lấy cơ hội).

Nói về xu hướng sử dụng màu sắc trong kiến trúc hiện nay, Kiến trúc sư Nguyễn Hùng Linh-Phó Chủ tịch Hội Kiến trúc sư tỉnh nhấn mạnh: “Màu sắc kiến trúc là chủ đề không thể không bàn đến khi nói về kiến trúc, xu thế màu sắc trong những năm gần đây không lòe loẹt đa màu như những năm trước đây mà là lối dùng đơn sắc, chủ yếu là màu sáng như trắng, vàng kem, tím nhạt và phớt hồng, nhất là sắc trắng, bởi màu trắng là để tôn bật màu chủ thể. Gia Lai cũng đang theo xu hướng này, song đối với vùng đất đỏ bazan, việc sử dụng màu sáng cần cân nhắc kỹ. Bởi vùng đất “nắng, bụi, mưa, bùn” có thể phủ ngay một lớp đỏ nhạt cho công trình của mình chỉ bởi một làn gió nhẹ và bám chặt hơn bởi một cơn mưa phùn”.

Cuộc sống muôn màu muôn vẻ, tất cả đã họa lên một bức tranh lộng lẫy đầy màu sắc cho cuộc sống. Mỗi thời khắc qua đi sẽ ghi dấu ấn bằng một xu hướng mới. Theo dự báo của các chuyên gia, ngoài sắc trắng, sắp tới, màu tím và màu xanh mòng kết vẫn sẽ được ưa chuộng và là lựa chọn hàng đầu cho các công trình kiến trúc.

H.D

Biệt thự là loại hình nhà ở được thiết kế và xây dựng trên một không gian tương đối hoàn thiện và biệt lập với không gian xây dựng chung.

Thông thường, biệt thự được hiểu là nhà ở riêng lẻ có sân vườn (cây xanh, thảm cỏ, vườn hoa, ...), có tường rào và lối ra vào riêng biệt. Việc thiết kế biệt thự đòi hỏi phải có nghệ thuật và thẩm mỹ cao. Thiết kế biệt thự là phải kết hợp hài hòa giữa kiến trúc và cảnh quan xung quanh. Công năng trong nhà phải đảm bảo công năng thuận tiện, các phòng ngủ đều phải đáp ứng các điều kiện về diện tích trên 18 m², có cửa sổ lấy thoáng và lấy sáng. Các phòng ngủ chính phải có ban công và vệ sinh riêng khép kín. Không gian phòng khách phải thoáng và có diện tích trên 30 m² tiếp cận sân ra vào chính và có cửa sổ lớn nhìn ra sân vườn. Phòng ăn

và khu bếp phải có diện tích trên 18 m². Với nhà cao cấp sẽ có thêm phòng giải trí, phòng thể thao, khu xông hơi mát sa, vườn sân thượng... Đẹp và thuận tiện là hai yếu tố cơ bản nhất của một biệt thự. Người thiết kế biệt thự ngoài thẩm mỹ cao phải có tư duy và kinh nghiệm chuyên sâu về kết cấu, công năng và hiểu biết vật liệu mới để đưa ra được một mặt bằng bố trí công năng thuận tiện, tiện nghi phù hợp với các yếu tố phong thủy như hướng nắng, hướng gió, các cung tốt xấu theo bát trạch của gia chủ trong ngôi nhà để đạt được không gian bên trong tốt nhất. Giá trị của các ngôi biệt thự là sự tiện nghi bên trong và vẻ đẹp hình khối có tỷ lệ và hòa quyện với thiên nhiên, sân vườn, hồ nước bên ngoài công trình tạo thành nơi ở hoàn hảo cho các gia đình.

TUY PHƯỚC (tổng hợp)

Thường trực Hội báo cáo việc chuẩn bị đại hội với Chủ tịch UBND tỉnh.

Dưới mái nhà văn học nghệ thuật Gia Lai

❑ VĂN CÔNG HÙNG

Khởi nguồn từ năm 1988, khi Tỉnh ủy Gia Lai ra quyết định thành lập Hội Văn học Nghệ thuật, hay là trước đấy nữa, tiền thân là từ một Ban Biên tập Tạp chí tương đương một phòng ở trong Sở Văn hóa-Thông tin, hay là còn trước đấy nữa, những tiền bối với những tác phẩm để đời... nhưng có lẽ cũng chả cần rạch ròi làm gì, bởi đến giờ, cái danh xưng Hội Văn học Nghệ thuật Gia Lai đã trở nên thân quen với đời sống xã hội và rất gần gũi với công chúng văn nghệ.

Giờ là lúc Hội Văn học Nghệ thuật chuẩn bị Đại hội lần thứ V.

Đấy là mái nhà chung đúng nghĩa của anh chị em văn nghệ sĩ. Từ hồi còn ở 68 Phan Bội Châu xập xệ, giờ thì khang trang ngà tư Trần Hưng Đạo-Nguyễn Du (TP. Pleiku), dù ở đâu cũng đều là nơi chốn để đồng nghiệp bạn bè đi về.

Đấy là nơi phát hiện và bồi dưỡng rất nhiều tài năng cho tỉnh và cả nước. Nhiều thế hệ văn nghệ sĩ đã quay quần sát cánh để làm nên một diện mạo văn học nghệ thuật Gia Lai. Là những Xu Man, Trịnh Kim Sung, Y Brom, Xuân La... đến những Lê Xuân Hoan, Ngọc Tường, Thu Loan, Chữ Anh Đào, Phạm Đức Long, Hương Đình, Lê Hùng, Trần Phong, Hồ Xuân Thu, rồi là những Huy Tịnh, Phạm Đức, Hồ Anh Tiến, Nhất Hạnh, Trần Quang Lực, Lê Nguyễn Thảo My, Nguyễn Quang Tuệ, Quang Tầm, Đức Hà, Ngô Thanh Vân, Hoàng Thanh Hương... và giờ là một lứa trẻ, rất trẻ, và cũng tài, xuất hiện. Đấy là Lê Vi Thủy, Lê Thị Kim Sơn, Miên Di (văn học), Võ Đình Khoa, Trần Quang Hồng, Nguyễn Linh Vinh Quốc, Nguyễn Nho Giang, Bảo Vy, Trần Minh Hoàng (nhiếp ảnh), Nguyễn Vinh, Nguyễn Văn Chung, Phạm Thế Bộ (Mỹ thuật), Phi Ứng (âm nhạc)...

Mái nhà ấy là nơi chấp cánh cho nhiều tác phẩm có giá trị ra đời. Những tiểu thuyết, trường ca, tập thơ, tập truyện ngắn, những giao hưởng, ca khúc, những tranh, ảnh, tượng với hàng trăm giải thưởng các loại (thực ra nếu chi li ra chỉ nguyên Nhiếp ảnh để có đến cả nghìn giải thưởng), nhưng trên hết, là có nhiều tác phẩm đọng lại được trong lòng công chúng. Rất nhiều tác phẩm của văn nghệ sĩ Gia Lai đã bám sát hiện thực của tỉnh, phát hiện được sự chuyển biến, phát triển của đời sống, thể hiện nó trong tác phẩm, góp phần vào sự nghiệp xây dựng xã hội mới của Gia Lai, tạo niềm tin trong công chúng về những chân lý vĩnh cửu của đời sống, những quy luật phát triển tất yếu của xã hội cũng như của tư duy. Mặt khác nữa, nhiều tác phẩm văn học nghệ thuật của anh chị em văn nghệ sĩ Gia Lai đã giới thiệu với bạn đọc cả nước một Gia Lai ở nhiều chiều kích, nhiều góc nhìn, nhiều thể loại. Cũng như thế, nhiều cái tên văn nghệ sĩ Gia Lai đã trở nên quen thuộc với công chúng cả nước.

Mái nhà ấy là nơi quy tụ và sẻ chia, cảm thông và khe khát... của những con người vừa tài hoa vừa ngơ ngác. Mà đời sống thì cứ âm ỉm với biết bao toan tính bon chen, biết bao hào nhoáng tốc độ, ở đây vẫn có những con người cần mẫn cặm cụi với nghệ thuật. Mà đích của nghệ thuật thì mù tắp. Thành công luôn ở phía trước, luôn ở thì tương lai, có khi mãi mãi là thì tương lai, còn áo cơm vợ con thì trước mắt và ngay cạnh. Thế mà rồi nhân tài vẫn nảy nở, lớp này tiếp lớp khác, làm nên một đội ngũ khá là mạnh so với các tỉnh bạn và cả nước.

Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh được ví như cái vườn ươm, và Hội Gia Lai đã ươm được rất nhiều lứa cây có giá trị, đã nở hoa kết trái. Hơn một trăm hội viên thì gần một nửa trong số ấy đã là hội viên của các hội chuyên ngành Trung ương như Hội Nhà Văn Việt Nam, Hội Nhạc sĩ Việt Nam, Hội Mỹ thuật Việt Nam, Hội Nghệ sĩ Nhiếp ảnh Việt Nam, Hội Nghệ sĩ Múa... vân vân. Nhớ hồi mới thành lập Hội, số hội viên Trung ương đếm trên đầu ngón tay, mà không hết một bàn. Mặc cảm tỉnh lẻ khiến cho cái giấc mơ trở thành văn nghệ sĩ quốc gia nó mãi chỉ là... giấc mơ. Đến giờ, té ra, đội ngũ của chúng ta trưởng thành thật sự, nhiều người có tài thật sự. Chỉ trong vòng nhiệm kỳ 5 năm vừa qua, rất nhiều tác giả trẻ đã được phát hiện, đã nổi lên, có thể gọi là thế hệ thứ 3 của văn học nghệ thuật Gia Lai, sát cánh cùng với 2 thế hệ trước, làm cho diện mạo văn học nghệ thuật Gia Lai ngày càng rõ nét, khu biệt và cũng tự tin hòa nhập.

Họa sĩ Trần Quang Lực-một trong những họa sĩ của Gia Lai là hội viên hội Mỹ thuật Việt Nam lứa đầu, mới đây tâm sự: Hồi mới thành lập Hội, anh từ Krông Pa lên họp, được Văn phòng Hội bố trí ở nhà khách Ủy ban Nhân dân tỉnh nhưng anh và anh Nguyễn Tâm-cũng là họa sĩ- ở Chư Prông, lại ngủ ngay ở bàn làm việc của Văn phòng Hội, đơn giản là để bù khú với các cán bộ Hội hồi ấy đang ở tập thể ở đấy. Văn nghệ sĩ bù khú không chỉ là bù khú, mà là tạo không khí, truyền cảm xúc, là hâm nóng tình yêu nghệ thuật, hay nói cách khác, là mối lửa cho nhau. Một thời trong veo như thế. Giờ chả ai ngủ kiểu hành tội nhau thế nữa, nhưng cái tình cái nồng ấm tình đồng nghiệp thì vẫn thế, sự truyền lửa cho nhau vẫn rất cần thiết và bổ ích...

Vẫn thế thôi, mái nhà Hội Văn học Nghệ thuật Gia Lai, nơi từ đó những tác phẩm văn học nghệ thuật ra đời, nơi làm bệ cho những tài năng cất cánh, nơi giữ lửa cho những trái tim suốt đời thao thiết vì tình yêu con người, vì cái đẹp, vì sự hướng thiện và luôn luôn phục thiện...

V.C.H

Về Tạp chí Văn nghệ Gia Lai

❑ ĐÔNG HÒA

Tạp chí Văn nghệ Gia Lai là một tờ báo văn học nghệ thuật được thể hiện dưới dạng tạp chí. Nó, ngoài mục đích đăng tải các tác phẩm văn chương nghệ thuật còn phục vụ cho công tác tuyên truyền các chính sách, chủ trương đường lối của Đảng và Nhà nước góp phần vào công cuộc xây dựng bảo vệ Tổ quốc, tham gia phát triển, giữ gìn nền văn hóa, văn học nghệ thuật đậm đà bản sắc dân tộc. Bên cạnh đó, Tạp chí Văn nghệ Gia Lai còn là kênh chuyển tải thông tin mang tính thời sự của tỉnh nhà một cách đầy đủ về đời sống, xã hội có chiều sâu về văn hóa và giáo dục kịp thời phong phú, đa dạng cho độc giả địa phương và cả nước. Và, đều đặn đăng tải các tác phẩm nghệ thuật có chất lượng của các tác giả trong và ngoài tỉnh cung cấp cho bạn đọc những món ăn tinh thần, văn hóa, qua đó nuôi dưỡng tâm hồn, hướng con người đến giá trị chân-thiện-mỹ trong cuộc sống. Ngoài ra, Tạp chí Văn nghệ còn là nơi gửi gắm những tác phẩm đầu tiên của những cây viết trẻ, bồi dưỡng để họ có đủ tự tin, bản lĩnh cũng như học hỏi kinh nghiệm để tự rèn luyện mình trong sáng tác một cách nghiêm chỉnh và chuyên nghiệp hơn.

Tạp chí Văn nghệ Gia Lai đã bước sang tuổi 37 và có thể tự hào để nói rằng tạp chí tỉnh nhà là một trong những nơi làm tốt công tác phát hiện, bồi dưỡng và đào tạo các tài năng trẻ để từ sông, suối này hòa vào biển cả. Ở bài viết này xin đi sâu vào công tác bồi dưỡng phát hiện tài năng trẻ mà Tạp chí với chức năng là bà đỡ là bệ phóng cho những cây viết trẻ và những khó khăn trước ngưỡng cửa đổi mới.

TẠP CHÍ VĂN NGHỆ GIA LAI VỚI VAI TRÒ “BÀ ĐỠ”

Giới cầm bút Gia Lai với những tên tuổi như Thu Loan, Hương Đình, Văn Công Hùng, Phạm Đức Long, Chữ Anh Đào... đều có một xuất phát điểm chung ấy là được trưởng thành từ cái nôi của Tạp chí Văn nghệ Gia Lai để rồi từ đó khẳng định mình trên văn đàn cả nước. Và, khi họ “đã và đang toan” về già lại có những lớp kế cận đầy tài năng, dồi dào sức sáng tạo và đều đặn góp mặt trên các báo, tạp chí lớn của cả nước. Họ bước những bước tự tin bằng vào sự thể nghiệm những cách tân trong cách nhìn về cuộc sống, bằng cái tôi đầy cá tính... Họ-những Hoàng Thanh Hương, Ngô Thị Thanh Vân, Miên Di, Lê Vi Thủy, Lê Kim Sơn... đều bắt đầu bằng những bước chập chững trong bàn tay “bà đỡ” là Tạp chí Văn nghệ Gia Lai. Từ đây, họ thay đổi cách nhìn về sáng tác, nó không còn là những thứ vui tiêu khiển, mà được rèn giũa được nâng lên thành chuyên nghiệp để rồi trở thành những tác phẩm lớn hơn, chín chắn hơn trong phong cách tạo nên những giọng điệu, sắc thái riêng

cho cá nhân mình.

Và những Nguyễn Vũ Hồng Hà, Tạ Thị Ngọc Diệp, Trương Chung, Bùi Khắc Phúc, là lớp kế cận thứ 3 được Tạp chí Văn nghệ Gia Lai làm bệ phóng đang dần khẳng định mình, đang tung cánh bay cao, bay xa trên bầu trời văn học. Những tài năng ấy, đang dần bước theo lớp các đàn anh, đàn chị khẳng định mình để rồi tạp chí tiếp tục những mùa gieo hạt mới đợi một mùa bội thu...

TẠP CHÍ VĂN NGHỆ GIA LAI TRƯỚC THÁCH THỨC ĐỜI SỐNG

Thời đại công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước đang đi lên một tầm cao mới theo đó báo chí truyền thông cũng phát triển một cách mạnh mẽ. Nhiều tờ báo, tạp chí được mở rộng thêm sự tiện dụng của internet giúp cho các tác giả có nhiều kênh, nhiều lựa chọn để gửi gắm đứa con tinh thần của mình. Thêm vào đó nhu cầu tiếp nhận văn học đang có sự phân tâm, sự giằng co giữa hưởng thụ và cuộc sống. Cuộc sống ganh đua, còn nhu cầu hưởng thụ với sự đa năng của công nghệ thông tin giúp con người có những hình thức giải trí riêng cuốn hút hơn. Tạp chí Văn Nghệ Gia Lai đã có nhiều cố gắng, tiếp cận đời sống, cả đời sống xã hội và đời sống văn chương, tiếp cận bạn đọc, dù bạn đọc của Tạp chí ít hơn rất nhiều so với báo chính trị xã hội, tình hơn, chất lọc hơn, Tạp chí đang đổi mới quyết liệt để tồn tại và khẳng định mình...

Nói thế để mừng cho Tạp chí Văn nghệ Gia Lai đã và đang đứng vững và khẳng định được vị thế của mình, là một tạp chí có bản lĩnh, có định hướng rõ ràng, vừa bám sát đời sống vừa thực hiện chức năng văn chương. Tạp chí đã không ngừng thay đổi, làm mới mình về hình thức, mở ra được nhiều chuyên mục và duy trì đều đặn. Chuyên mục “Thời luận” nhìn nhận và đánh giá những vấn đề nóng bỏng của xã hội qua góc nhìn lăng kính của nhà văn. Xã hội qua những cái nhìn đầy tinh tế và sâu sắc gắn với thời cuộc của tác giả Hoàng Hương Giang luôn được bạn đọc mong đợi đón đọc. Mục “Sáng tác trẻ” là nơi để Tạp chí thể hiện vai trò “bà đỡ, bệ phóng” và ươm mầm cho những hạt nhân văn học nghệ thuật ở mùa sau. Chuyên mục “Mỗi tháng một chân dung” do các nhà văn viết về bạn bè mình, về những đồng nghiệp trong giới dưới góc nhìn đời thường và sáng tác đã phần nào giúp các hội viên, các văn nghệ sĩ trong cả nước hiểu và chia sẻ kinh nghiệm lẫn nhau trong quá trình sáng tạo.

Trong thời đại công nghệ thông tin phát triển hiện nay, mọi thao tác đều qua một phím enter. Vì vậy, nên chăng Tạp chí Văn nghệ Gia Lai cần có cho mình một trang web riêng vừa để tiếp cận độc giả một cách rộng rãi nhanh chóng vừa là nơi để thu hút các cộng tác viên một cách rộng rãi chuyên nghiệp hơn...

Đ.H

Một chuyến đi thực tế của văn nghệ sĩ Gia Lai.

Tiếng lòng hội viên

□ THU HUẾ (thực hiện)

Họa sĩ LÊ HÙNG

Bước vào giai đoạn mới, một nhiệm kỳ mới (2014-2019), đội ngũ họa sĩ Gia Lai đã và đang có bước đệm tốt để thực hiện nhiệm vụ của chính mình. Phong trào mỹ thuật Gia Lai đang có những bước chuyển mình vươn lên của thế hệ họa sĩ trẻ chắc tay và đầy tâm huyết. Với sự phối hợp nhuần nhuyễn của hai thế hệ: Thế hệ họa sĩ lớn tuổi vẫn đang tiếp tục vững vàng sáng tạo và thế hệ họa sĩ trẻ luôn hừng hực niềm đam mê, có nhận thức thẩm mỹ tốt, có kỹ thuật thể hiện khá điêu luyện, có ý chí học hỏi vươn lên... Tất cả đang thổi bùng lên một niềm hy vọng mới, chắc chắn phong trào mỹ thuật Gia Lai ngày sẽ tiến xa hơn trong công cuộc hội nhập với phong trào mỹ thuật của khu vực cũng như cả nước. Chúng ta hy vọng tiếp tục có nhiều họa sĩ trẻ tài năng và tỏa sáng, chúng ta càng hy vọng sẽ có nhiều tác phẩm tốt mang đậm phong cách cá nhân và đặc biệt mang đậm dấu ấn bản sắc văn hóa Tây Nguyên đầy tâm linh, bí ẩn và khát vọng.

Tác giả trẻ ĐÀO AN DUYÊN- chuyên ngành Văn học

Đối với một hội viên trẻ như tôi, Hội Văn học Nghệ thuật Gia Lai như ngôi nhà tinh thần ấm áp để tôi có thể sẻ chia cảm xúc, suy nghĩ, được thể hiện niềm đam mê của mình. Được kết nạp vào Hội 2 năm, cảm nhận của tôi về Hội đó là một ngôi nhà tinh thần thực sự, nơi mà các cô chú, anh chị đi trước luôn quan tâm đùm bọc, dìu dắt lứa đàn em đi sau, không chỉ trong công việc chuyên môn mà còn trong cả cuộc sống đời thường. Ban Chấp hành Hội luôn quan tâm đến từng hội viên, đồng viên, chia sẻ vui buồn. Ngoài ra các hoạt động phong trào của Hội cũng rất được quan tâm. Hội cũng khá chú ý đến việc phát hiện và bồi dưỡng những năng khiếu trẻ để phát triển đội ngũ kế cận.

Trong thời gian tới, tôi mong rằng Ban Chấp hành Hội mới sẽ sáng tạo hơn nữa trong công tác lãnh đạo, tổ chức đa dạng các hình thức sinh hoạt chuyên môn để anh chị em, nhất là những hội viên trẻ có nhiều cơ hội được giao lưu, học hỏi, nâng cao hơn nữa khả năng của bản thân cũng như gắn bó với nhau hơn nữa về tình cảm. Cũng mong Hội là nhịp cầu nối giới thiệu những tác phẩm có chất lượng của anh chị em hội viên đến với các báo, tạp chí của Trung ương hay các địa phương khác để đồng viên, khích lệ, tạo sự tự tin sáng tác cho hội viên.

Trước thềm Đại hội Hội Văn học Nghệ thuật Gia Lai lần thứ V (nhiệm kỳ 2014-2019), phóng viên Báo Gia Lai có cuộc gặp gỡ thân tình với một số văn nghệ sĩ, lắng nghe những tâm tư, nguyện vọng của họ, xin giới thiệu cùng bạn đọc.

Nghệ sĩ nhiếp ảnh NGUYỄN LINH VINH QUỐC

Tôi tham gia và sinh hoạt tại Hội Văn học Nghệ thuật Gia Lai, chuyên ngành Nhiếp ảnh đã 5 năm nay. Thời gian rảnh rỗi, tôi thường vác máy lang thang cùng bạn bè để tìm nguồn cảm hứng sáng tạo. Bởi vậy, mỗi lần Hội tổ chức đi thực tế sáng tác, tôi đều có mặt và thường đem về những tác phẩm ưng ý rồi đem chúng đi dự thi. May mắn đến, trong số những tác phẩm đó, có ảnh đoạt giải, ảnh được chọn triển lãm cấp tỉnh, cấp khu vực, cấp quốc gia rồi đoạt được những huy chương tại các cuộc thi trong nước và quốc tế. Năm 2013, tôi trở thành hội viên của Hội Nghệ sĩ Nhiếp ảnh Việt Nam!

Tôi mong rằng, trong nhiệm kỳ tới, Hội sẽ tiếp tục quan tâm hơn nữa để chúng tôi có thêm nhiều chuyến đi thực tế sáng tác về các vùng miền trong tỉnh, được ghi nhận nhiều hơn, kịp thời hơn những đổi thay trên quê hương Gia Lai. Cùng với việc tiếp tục tổ chức các cuộc ảnh quy mô trong tỉnh, tôi mong Hội có những động thái tích cực để các anh chị em nhiếp ảnh trẻ được tiếp cận, được tính điểm, tích lũy điểm, từ đó phấn đấu trở thành hội viên Hội Nghệ sĩ Nhiếp ảnh Việt Nam.

T.H

□ HƯƠNG ĐÌNH

Những bức tường

Rơi
reo
như lá chèo cuối mùa
những bức tường trong giấc mơ ta

Những bức tường hình bao diêm khi ta là để cỏ
những bức tường tàn canh như quân bài sắp ngã
những bức tường hình chữ nhật vàng những thỏi vàng
những bức tường hình ô cửa những khoảng trời chết
lặng
những bức tường dẹt khô hình hài ta ngày ép xác
những bức tường ám vào ta trong suốt

Chuyện ngày xưa có cô gái xinh xinh
mang giếng hoa xa về trồng dưới chân tường
nhưng dây leo xanh đã làm công việc của sợi chỉ
và hoa đã nở phía bên kia
không phải phía cô trồng
phía bên kia bức tường
cô gái tạt nguyên gọi hoa là niềm cứu rỗi
ngủ ngoan thôi em
rồi những bức tường kia sẽ kết
choàng lên em tấm lụa đá cuối mùa

Ta men theo bức tường rêu hoàng hôn ngoài phủ chúa
trước mặt rừng trùng sen muôn nước tựa ô kìa
domino domino
rừng rừng đổ những lâu đài trên cát
piano piano
giọt từng giọt đá hát

Một nhồi ta tựa vào tường
nghe một ban nhạc rock
hát bài ca mang tên mình
khóc bài ca mang tên mình

Rơi
reo
như lá chèo cuối mùa
những bức tường trong giấc mơ ta.

H.Đ

Vui với nghệ

KHÁNH DUY

L.T.S: *Cát Tiên của tỉnh Lâm Đồng nằm trên một bồn địa ven sông Đồng Nai, giáp với hai tỉnh Đồng Nai và Bình Phước. Đây là vùng kinh tế mới của tỉnh Lâm Đồng sau năm 1975 nhưng đồng thời lại là vùng đất cổ mang trong mình những bí ẩn có từ hàng ngàn năm trước. Năm 1984, những phát hiện tình cờ về khảo cổ của hai cán bộ Bảo tàng Lâm Đồng khiến cho vùng đất Cát Tiên được nhiều nhà khoa học chuyên ngành chú ý đến. Ngay trong cuộc khai quật khảo cổ đầu tiên, các nhà khoa học đã bắt đầu làm hé lộ những bí ẩn của vùng đất được xem là “thánh địa” này. Và, điều đặc biệt hơn, sau gần 30 năm phát lộ với hàng ngàn hiện vật được tìm thấy, vùng đất thánh Cát Tiên nằm bên bờ sông Đồng Nai của tỉnh Lâm Đồng ấy vẫn là một vùng đất hoàn toàn bí ẩn; bởi cho đến lúc này, các nhà khoa học vẫn chưa lý giải một cách chính xác chủ nhân của thánh địa Cát Tiên là ai, di tích thuộc niên đại nào, văn hóa Cát Tiên thuộc nền văn hóa nào...*

Bài viết của chúng tôi sau đây có thể giúp bạn đọc hiểu thêm phần nào về miền đất cổ Cát Tiên được xem là “miền đất thánh” với nhiều bí ẩn bị chôn vùi trong lòng đất từ ngàn năm nay!

Cát Tiên hiện là đơn vị hành chính cấp huyện của tỉnh Lâm Đồng. Huyện Cát Tiên nằm ở tận cùng phía Tây Nam của tỉnh Lâm Đồng, có dòng sông Đồng Nai bao quanh và trở thành ranh giới của huyện này giáp với huyện Bù Đăng của tỉnh Bình Phước, huyện Tân Phú của tỉnh Đồng Nai và huyện Đak Rláp của tỉnh Đak Nông (phía Đông giáp với hai huyện Đạ Tẻh và Bảo Lâm của tỉnh Lâm Đồng). Cát Tiên nằm ở vùng thượng nguồn sông Đồng Nai. Trong lịch sử, sông Đồng Nai là con đường giao thương gần như duy nhất của các cư dân vùng Duyên hải Nam Trung bộ và Nam bộ với các cư dân phía thượng nguồn Nam Tây Nguyên.

TRỞ LẠI VÙNG ĐẤT THÁNH

Chúng tôi lại một lần nữa vượt quãng đường dài gần 200 km từ Đà Lạt xuôi về phía Tây Nam để về với vùng đất thánh Cát Tiên cổ trong lịch sử đầy huyền tích. Trời như đổ lửa. Cả cái bồn địa nằm bên bờ sông Đồng Nai cứ như muốn tan chảy trong cái nắng nóng hầm hập. Ấy nhưng, thánh tháp trên quả đồi được đặt tên là A1 nằm ngay sát dòng Đồng Nai thượng nguồn vẫn vững chãi đón bước chân chúng tôi trên từng bậc tam cấp ngất ngưỡng từ chân tháp lên trên đỉnh tháp.

Ông Lương Nguyên Minh-Trưởng ban Quản lý Khu Di tích Khảo cổ học Cát Tiên-vào đề ngay khi chúng tôi đặt vấn đề: “Ngay từ khi mới phát hiện, các nhà khoa học khảo cổ Việt Nam đã cho rằng đây rất có thể là một trung tâm tôn giáo, là một “thủ đô” của một vương quốc cổ bị lãng quên. Tuy nhiên, qua 8 lần khai quật, đến nay, chủ nhân của di tích Cát Tiên vẫn đang còn là điều gây tranh cãi trong giới khoa học”. Ông Lương Nguyên Minh khái quát cho chúng tôi rõ hơn: “Di tích khảo cổ Cát Tiên nằm trải dài khoảng 15 km dọc theo tả ngạn sông Đồng Nai. Phạm vi ảnh hưởng của di tích này còn kéo dài về phía hạ nguồn Bù Đăng của tỉnh Bình Phước. Tuy vậy, di tích được phân bố dày đặc tập trung tại địa bàn xã Quảng Ngãi và một phần của hai xã Đức Phổ và Gia Viễn của huyện Cát Tiên...”. Điều đáng lưu ý: Kể từ

Một đền tháp vừa được khai quật.
Ảnh: K.D

Chiếc linga lớn nhất Đông Nam Á ở Cát Tiên. Ảnh: K.D

trước đến nay, Cát Tiên là di tích khảo cổ duy nhất do người Việt phát hiện và nghiên cứu! Di tích sau khi được hai cán bộ của Bảo tàng Lâm Đồng phát hiện tuy chỉ là tình cờ (1984) nhưng sự có mặt của một số cán bộ thuộc Viện Khoa học Xã hội TP. Hồ Chí Minh ngay sau đó với mục đích thẩm định các giá trị phát hiện đó đã khiến cho giới khoa học của nhiều ngành, đặc biệt là ngành khảo cổ, đặc biệt quan tâm, bởi nhận định ban đầu của các nhà khoa học đưa ra là đây rất có thể là một đô thị tôn giáo của một cư dân cổ ở vùng đất này.

VẤN LÀ MIỀN THÁNH ĐỊA BÍ ẨN

Tiến sĩ Bùi Chí Hoàng (Viện Khoa học Xã hội vùng Nam Bộ) tại Hội thảo khoa học Di tích khảo cổ Cát Tiên lần II đưa ra ý kiến: “Chủ nhân của di tích Cát Tiên

cũng là một vấn đề nhiều tranh luận và cần được làm sáng tỏ. Vấn đề chủ nhân khu di tích này cũng chủ yếu là các giả thuyết khoa học thông qua những tư liệu gián tiếp nhưng đa số các nhà khoa học đều cho rằng Khu Di tích Cát Tiên có quan hệ với các nền văn hóa lân cận như Óc Eo, Champa nhưng không phải là họ. Có người cho chủ nhân của khu di tích là người Mạ, có người cho Cát Tiên thuộc Thủy Chân Lạp...”.

Từ di tích Cát Tiên, Giáo sư Đào Duy Anh chỉ ra mối quan hệ giữa chủ nhân khu thánh địa với tiểu vương quốc Mạ-một trong những tộc người thiểu số Lâm Đồng hiện tại - qua cuốn sách “Đất nước Việt Nam qua các đời” như sau: “Còn khối Sơ Ma (Stiêng và Mạ) thì từ xưa họ đã là một nước nhỏ chiếm ở miền rừng núi

giữa Bình Thuận là đất Chiêm Thành và Biên Hòa là đất Chân Lạp. Sau khi chúa Nguyễn chiếm hết đất Chiêm Thành và bắt đầu chiếm đất Biên Hòa, Gia Định của Chân Lạp thì nước Sơ Ma không thể tồn tại độc lập được nữa ở ngay trên đường của người Việt Nam từ Khánh Hòa, Bình Thuận vào Biên Hòa, Gia Định. Thế là nước ấy suy tàn và các bộ lạc phải tản cư lên miền Tây Bình Thuận và miền Đông nước Cao Miên” (Đào Duy Anh, Đất nước Việt Nam qua các đời, NXB Thuận Hóa, Huế, 1994, tr. 212). Chúng tôi xin được lưu ý thêm: Tuy sự tồn tại của vương quốc Mạ trong lịch sử là hạn hữu (hiện tượng này diễn ra khá phổ biến ở nhiều nơi trên thế giới với điển hình là sự lụi tàn của nền văn hóa Crét-Myxen Hy Lạp cổ đại) nhưng nhiều thành tố văn hóa quan trọng của cư dân bản địa Mạ lưu dấu trong lịch sử vẫn bền vững qua thời gian và không gian với nhiều biểu hiện qua các lễ hội, phong tục, tập quán... Tuy nhiên, ở di tích Cát Tiên qua 8 lần khai quật với hàng ngàn hiện vật được tìm thấy, dấu vết văn hóa Mạ cổ đại xem ra khá nhạt nhòa nếu không muốn nói rằng hầu như không lưu dấu lại gì.

Trong khi đó, TS. Đào Linh Côn (Trung tâm Nghiên cứu Khảo cổ thuộc Viện Khoa học Xã hội vùng Nam bộ), một trong số ít nhà khảo cổ học tiếp cận di tích Cát Tiên ngay từ những ngày đầu phát hiện, thì cho rằng: “Về

vấn đề chủ nhân của Cát Tiên, hiện nay và trong nhiều thời gian tới nữa vẫn không ai có thể đưa ra câu trả lời chắc chắn. Bởi cho đến nay, tuy các nhà khảo cổ đã khai quật nhiều lần ở rất nhiều địa điểm khác nhau trong khu vực này, nhưng vẫn chưa có thông tin nào về cốt sọ người cổ dành cho các nhà nhân học để xác định chủ nhân của di tích. Sẽ là quá sớm khi nói chủ nhân của di tích là của người Mạ với chỉ một yếu tố vì nó nằm trong địa bàn cư trú của dân tộc Mạ. Ngoài ra, còn bởi cho đến tận nay, trên địa bàn Cát Tiên nói riêng và Lâm Đồng nói chung, khảo cổ chưa tìm thấy bằng chứng mang tính mất xích để có thể liên hệ Cát Tiên với các di tích được cho là của các tộc người hiện đang sinh sống trên vùng đất Lâm Đồng”. TS. Đào Linh Côn đặc biệt lưu ý: “Song trong di chỉ cư trú Cát Tiên đã tìm thấy gốm thô pha nhiều cát mịn giống với gốm thô thời tiền sử vùng Đồng Nai và gốm thô trong di tích Phù Mỹ (Cát Tiên, Lâm Đồng) đồng thời phát hiện được dấu vết xương cốt người trong vò hoặc chum chôn trong mộ dạng Óc Eo. Với những phát hiện trên, bước đầu cho phép xác định, cư dân Cát Tiên có nguồn gốc bản địa, họ là hậu duệ của lớp người cổ sống ở vùng Đông Nam bộ-Nam Tây Nguyên từ khoảng 5.000 năm đến 2.000 năm cách ngày nay. Vào thời kỳ đầu của lịch sử, thế kỷ IV-VII, cư dân này phụ thuộc Phù Nam, chịu ảnh hưởng sâu đậm văn hóa Óc Eo, có quan hệ giao lưu, trao đổi kinh tế với cư dân văn hóa Champa thuộc ngữ hệ Malayo-polinesien và tiếp xúc với văn minh Ấn Độ. Sau khi Phù Nam suy vong, nhà nước Cát Tiên đã có sự liên kết quan hệ chặt chẽ với láng giềng gần gũi Champa và với các vùng đất khác. Tại Cát Tiên, ngoài cư dân bản địa chủ yếu, còn có cư dân Malayo - polinesien ở vùng ven biển lên và có thể cả cư dân thuộc ngữ hệ Môn-Khmer ở phía tây sang. Cũng như vương quốc Phù Nam, Cát Tiên trong suốt thời gian tồn tại nhiều thế kỷ là một vùng đất hay một quốc gia đa dân tộc”.

Và bởi vậy, cho đến lúc này, miền đất thánh Cát Tiên bí ẩn vẫn hoàn... bí ẩn!

K.D

Bí ẩn miền đất cổ CÁT TIÊN

□ KHẮC DỪNG

Vừa khám bệnh vừa bán thuốc: Khó kiểm soát

□ GIANG ĐÌNH

Luật Khám bệnh, chữa bệnh có hiệu lực thi hành kể từ ngày 1-1-2011, trong đó có quy định cấm người hành nghề bán thuốc cho người bệnh dưới mọi hình thức (trừ bác sĩ đông y, y sĩ đông y, lương y và người có bài thuốc gia truyền). Tuy nhiên, tình trạng bác sĩ vừa khám bệnh vừa bán thuốc đang như một căn bệnh phổ biến khó chữa...

Phòng khám của bác sĩ Tâm-Hằng trên đường Đoàn Thị Điểm (TP. Pleiku) luôn có đông bệnh nhân đến khám. Đây là cơ sở hoạt động cả trong giờ hành chính, chuyên khám bệnh cho cả người lớn và trẻ em. Phòng khám này khá nổi tiếng vì đông khách nhờ cái “mác” của 2 vợ chồng chủ cơ sở vốn là bác sĩ của Bệnh viện Đa khoa tỉnh Gia Lai. Vào bất kỳ thời điểm nào trong ngày, tại đây luôn có người bệnh ngồi chờ để khám bệnh, đông nhất là trẻ em, trong đó có cả nhiều người ở các huyện đưa con nhỏ đến khám.

Anh Nguyễn Ngọc Tân (ở phường Hoa Lư, TP. Pleiku) bước ra khỏi phòng khám,

nhỏ bằng hai ngón tay đánh máy sẵn dòng chữ ghi ngày uống mấy lần, mấy viên... Để cho phòng khám hoạt động an toàn, bác sĩ Quyên cảnh giác tới mức gắn camera theo dõi cả bên trong lẫn bên ngoài phòng khám, màn hình hiển thị được đặt trong phòng khám tại vị trí bàn khám bệnh của bác sĩ. Không gian phòng khám bệnh vừa bán thuốc thu tiền chỉ gói gọn trong căn phòng gần 10 m² ngay dưới tầng 1 của căn nhà 3 tầng nơi gia đình bác sĩ đang ở.

Trên 250 phòng khám tư nhân đang hoạt động của tỉnh thì hầu hết đều vừa khám bệnh vừa bán thuốc thu tiền. Bằng cách lột trần hết vỏ bảo quản thuốc để

Bác sĩ tuyến trạm khám-chữa bệnh cho dân.

Ảnh: P.L

Nhọc hẳn bác sĩ tuyến trạm

□ PHƯƠNG LINH

Cùng với công tác chuyên môn, các bác sĩ tuyến Trạm Y tế tại các xã, phường còn phải làm công tác quản lý, đảm đương cùng lúc nhiều chương trình mục tiêu quốc gia về y tế. Hơn nữa, không chỉ tiếp xúc với người bệnh, các bác sĩ còn là người trực tiếp tuyên truyền, gần gũi để giúp nhân dân chủ động phòng-chống và phát hiện bệnh tật.

Thị xã An Khê có 8/11 trạm y tế được công nhận đạt chuẩn quốc gia về y tế theo chuẩn giai đoạn 2001-2010 và 3 trạm (xã Xuân An, phường An Phước, phường Ngô Mây) được UBND tỉnh công nhận đạt tiêu chí quốc gia về y tế xã giai đoạn 2011-2020. Trong 11 trạm y tế thì chỉ có 3 trạm có bác sĩ là Trạm Y tế xã Song An, phường Tây Sơn và phường An Phước. Mặc dù còn có những khó khăn nhất định như cơ sở vật chất thiếu thốn, xuống cấp, trình độ dân trí chưa cao,... nhưng dù ở bất cứ vị trí nào, các bác sĩ tuyến trạm đều hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao.

Y sĩ Từ Trọng Thơm công tác tại Trạm Y tế xã Song An (thị xã An Khê) từ năm 2006. Sau đó, ông đi học lớp bác sĩ cử tuyển và về làm Trạm trưởng tại đây cho đến bây giờ. Ông Thơm chia sẻ: “Khi đi học thì tập trung vào chuyên môn, nhưng khi về phụ trách trạm thì làm cả công tác quản lý chung, đồng thời kiêm nhiệm nhiều chương trình mục tiêu quốc gia về y tế nên cũng gặp không ít khó khăn. Vì ở tuyến trạm, nhân dân chủ yếu đến khám bệnh theo bảo hiểm y tế hay những bệnh đơn giản, dụng cụ khám-chữa bệnh tại cơ sở lại không đầy đủ nên kiến thức chuyên môn cũng mai một dần do không được vận dụng nhiều”. Tuy nhiên, dù không có nhiều cơ hội để áp dụng kiến thức chuyên môn nhưng ông Thơm hay những bác sĩ tuyến trạm khác vẫn tìm được niềm vui, ý nghĩa riêng trong công việc của mình.

Mặc dù theo học bác sĩ đa khoa, định hướng chuyên khoa sản nhưng khi về đảm nhiệm vai trò Trạm trưởng Trạm Y tế phường Tây Sơn đến nay, bác sĩ Phạm Thị Mỹ Loan (SN 1965) ít khi được áp dụng chuyên môn của mình. Những năm đầu mới về, trung bình bác sĩ Loan giúp xử lý hơn 100 ca sản mỗi năm, nhưng đến bây giờ chỉ còn lác đác khoảng vài ba chục. “Trình độ dân

trí người dân dần được nâng cao cùng với tâm lý lo lắng nên khi có ca bệnh nặng, họ ít khi tìm tới trạm y tế mặc dù tại đây cũng có bác sĩ chuyên môn. Từ đó tôi cũng khá hụt hẫng vì kiến thức của mình đang dần bị lụi đi nhiều”-bác sĩ Loan tâm sự. Nhưng bác sĩ Loan nhanh chóng tìm được niềm vui của mình bởi không chỉ trực tiếp tiếp xúc với người bệnh, giúp họ chữa bệnh, bác sĩ Loan còn có dịp gặp gỡ với bà con để gần gũi, chuyện trò, đồng thời tuyên truyền cho họ hiểu và biết cách phòng những căn bệnh thông thường, cách phát hiện sớm những biểu hiện của nhiều căn bệnh khác. Mỗi lần trạm có chiến dịch khám bệnh hay tiêm chủng mở rộng, trên mỗi phiếu phát cho người nhà, bác sĩ Loan đều ghi số điện thoại của mình để khi trở về, bệnh nhân có thắc mắc gì đều có thể gọi để được tư vấn thêm. “Vì nhiệm vụ của mình chủ yếu là công tác cộng đồng nên dù ở đâu mình cũng giúp cho người dân, hết lòng với người bệnh thì dù có khó khăn thế nào cũng chịu được. Có nhiều lần, sau khi tiêm chủng cho các cháu xong, tôi trả lời liên tục các cuộc gọi từ cha mẹ của trẻ để giải thích những biểu hiện sau tiêm. Cho dù mệt nhưng như vậy thấy việc mình làm ý nghĩa lắm”-bác sĩ Loan chia sẻ.

Trao đổi với P.V, bác sĩ Nguyễn Quốc Bình-Giám đốc Trung tâm Y tế thị xã An Khê cho biết: “Là một trong những tiêu chí để đạt chuẩn quốc gia về y tế xã nhưng rất khó để đảm bảo mỗi trạm có một bác sĩ phụ trách. Tuy nhiên, Trung tâm cũng như Bệnh viện Đa khoa khu vực An Khê cũng cố gắng hỗ trợ tăng cường bác sĩ xuống cơ sở 3 ngày/tuần (6 bác sĩ cho 6 trạm) để đảm bảo nhu cầu khám-chữa bệnh cho người dân. Đồng thời, chúng tôi thường xuyên động viên, khích lệ tinh thần các bác sĩ làm việc tại các trạm hoàn thành tốt nhiệm vụ quản lý cũng như chuyên môn của mình”.

P.L

Thanh tra, kiểm tra cơ sở hành nghề y được tư nhân.

Ảnh: G.Đ

tay cầm bọc thuốc đã lột hết vỏ bảo quản miệng lẩm bẩm: “Lần trước bị sốt siêu vi ra mua thuốc ở nhà thuốc chỉ mất có 70.000 đồng, lần này cũng sốt siêu vi mà tới những 200.000 đồng. Sao mà đắt thế?”. Khi chúng tôi hỏi sao không lấy đơn thuốc ra nhà thuốc mua cho rẻ, anh Tân phân trần: “Mua luôn ở đây cho tiện. Hơn nữa lần trước tôi cầm đơn thuốc ra nhà thuốc nhưng cô gái trẻ ở đó không đọc được chữ của bác sĩ; khi tôi quay lại gặp bác sĩ để nhờ viết cho rõ còn bị bác sĩ cầu nhàu, mắng mỏ”.

Nhiều phòng khám bệnh thậm chí bác sĩ vừa khám bệnh vừa bán thuốc nhưng không có đơn thuốc cho bệnh nhân. Phòng khám của bác sĩ Quyên trên đường Nguyễn Huệ, phường Đoàn Kết, thị xã Ayun Pa là một điển hình. Là bác sĩ đương chức Giám đốc kiêm phụ trách Khoa Nhi của Bệnh viện Đa khoa khu vực Ayun Pa nên lượng bệnh nhân là trẻ em của khu vực các huyện Đông Nam tỉnh đến đây khám rất đông. Nhiều hôm lượng trẻ ngồi chờ được khám ở trong nhà và trước sân nhà bác sĩ Quyên còn đông hơn cả số trẻ đến khám ở Bệnh viện Đa khoa khu vực Ayun Pa.

Bác sĩ Quyên đã “tiết kiệm” cho mình đến mức không cấp đơn thuốc cho bệnh nhân mà họ tên và căn bệnh của trẻ được bác sĩ nhập vào máy tính đặt tại bàn khám bệnh. Trong bì ni lông nhỏ đựng các viên thuốc đã bóc vỏ bảo quản mà bác sĩ đưa cho trẻ đem về uống có một miếng giấy

người bệnh không còn biết được đâu là thuốc nội-ngoại, chủ các phòng khám đã đội giá tăn được lên trên trời, gấp bằng mấy lần giá trị thực chất của nó. Một đơn thuốc cầm sốt bình thường đi khám tại phòng mạch lên đến hai ba trăm ngàn đồng là thường. Và cũng vì siêu lợi nhuận từ kinh doanh thuốc Tây này mà đã từng có dư luận không hay về việc một số bác sĩ làm việc tư nhiều hơn việc công, kéo bệnh nhân trong bệnh viện về nhà để chữa trị, bán thuốc thu tiền.

Trong 9 tháng qua, Sở Y tế đã tiến hành 3 đợt thanh-kiểm tra về hành nghề khám bệnh, chữa bệnh tư nhân tại 230 cơ sở, phát hiện 55 cơ sở vi phạm; tổng số tiền xử phạt vi phạm hành chính là 532.000.000 đồng. Đây được xem là hoạt động quyết liệt nhất của Thanh tra Sở Y tế trong mấy năm gần đây. Mặc dù Sở Y tế đã có văn bản chỉ đạo tăng cường quản lý hoạt động y-dược tư nhân và đẩy mạnh việc kiểm tra, thanh tra, xử phạt nhưng vẫn chưa làm cho các phòng mạch lo sợ mà ngừng việc vi phạm pháp luật. Lý do khiến các bác sĩ “lờ thuốc” được dư luận trong ngành Y tế cho rằng vì nhiều bác sĩ làm phòng mạch tư có thu nhập “khủng” mỗi ngày khám chừng 100 bệnh nhân, thu nhập không dưới 10 triệu đồng. Nhóm bác sĩ làm ở phòng mạch thuộc các chuyên khoa: nhi, sản, tai-mũi-họng, mắt, răng-hàm-mặt... là những người có thu nhập “khủng” nhất.

G.Đ

Câu mực đêm

□ AN NGUYỄN

Như đã hẹn từ trước, khoảng 5 giờ 30 phút chiều, khi màu nắng nhạt phía Tây đang dần tắt, tôi cùng anh Nguyễn Văn Tuấn-một ngư dân lâu năm tại vùng biển Cát Sơn (xã Trung Giang, huyện Gio Linh) lên một chiếc thuyền thúng để bắt đầu một đêm mưu sinh bằng nghề câu mực. Với chất giọng đặc sệt miền biển, anh Tuấn dí dỏm nhắc nhở trước khi ra khơi: “Không phải đánh bắt gần bờ là khỏe re mô nghe! Thuyền thúng nhỏ, lắc lư, lại phải chịu khó thức đêm buông câu nên dễ say sọng lắm đó. Theo ngư dân ra biển là phải có mực, có cá đem về, không được về tay không mô nghe!”.

Với bàn tay dẻo dai, anh Tuấn sử dụng mái chèo một cách điệu nghệ lướt nhẹ trên mặt biển tiến ra xa. Vừa điều khiển chiếc thuyền thúng, anh Tuấn vừa kể cho tôi nghe những câu chuyện lý thú khi đi câu mực đêm.

Đúng như câu nói ngư dân bao đời truyền lại “nam ra mực vô”. Hàng năm, cứ vào tháng 6, khi những luồng gió nam thổi ra mặt biển thì ngư dân lại háo hức vào mùa câu mực. Thường thì nghề này chỉ kéo dài trong mấy tháng hè. Nhưng để câu được mực không phải là dễ. Người câu mực cần tích lũy nhiều kinh nghiệm, biết nhìn hướng gió, màu nước, con trăng, rõ dòng hải lưu mới xác định chính xác vị trí mực làm tổ mà câu. Có một kinh nghiệm mà người câu mực phải tuân thủ từ bao đời là khi vô tình câu được mực chúa (là loại mực to, dẫn đầu đàn làm tổ) ngay lập tức người câu phải thả lại xuống biển. Vì

nếu câu luôn mực chúa thì mùa sau mực sẽ không kéo vào những vị trí gần bờ làm tổ.

Chiếc thuyền thúng lòng vòng trên mặt biển chừng 20 phút thì anh Tuấn dừng lại và nói: “Vị trí ni được đây. Bên dưới chắc chắn có tổ mực”. Rồi anh Tuấn thả neo, thấp đèn và buông câu. Lúc này thuyền cách bờ chừng 200 mét, với mức nước sâu vài sải, bầu trời cũng bắt đầu nhá nhem tối. Tôi được anh Tuấn giao cho một cần câu nhìn rất lạ và “độc”. Cần câu là một đoạn tre nhỏ dài chừng 40 cm. Đầu cần câu cột một đoạn dây cước dài chừng 4 mét. Lưỡi câu được anh Tuấn gọi bằng “rường” là một ống sắt được cuốn những đoạn dây đủ màu sắc nổi bật, lấp lánh ánh kim. Đầu ống sắt được cột chặt 6 lưỡi câu hình tròn. Khi tôi hỏi đến mỗi câu thì anh Tuấn cười với câu nói truyền nghề: “Câu mực thì mần chi có mỗi hủ em. Muốn bắt được mực thì phải lừa mực cần câu. Không mồi như rửa mồi gọi là câu mực đêm”.

Rồi anh Tuấn hướng dẫn cho tôi cách lừa mực cần câu. Khi buông câu, người điều khiển cần phải giật nhẹ qua lại để những cái “rường” như là con tôm, con cá bơi lội thì mực mới dùng tua ôm trọn lấy “rường”. Khi kiểm tra thấy “rường” nặng thì ngư dân phải thật nhẹ tay, khéo léo kéo “rường” lên ngang mặt nước. Với những loại mực nhỏ, khi kéo được mực lên ngang mặt nước thì phải giật mạnh để mực chưa kịp nhả tua đã nằm gọn trong thuyền thúng. Còn đối với các loại mực lớn thì phải dùng vợt để xúc, bởi dây cước câu mực rất mảnh, nếu giật mạnh làm dây

“ Không vất vả, gian nan, cầu kỳ với nhiều ngư cụ đắt tiền như những nghề đánh bắt khác trên biển, nghề câu mực đêm được những ngư dân bao đời tại các vùng biển bãi ngang miền biển Quảng Trị ví như những chuyến du lịch biển nước về đêm đầy thú vị. ”

đứt thì mực cũng thoát mất. Anh Tuấn cho biết thêm: “Thường thì tui tui chỉ câu những loại mực lớn vào bờ để dễ trưng. Có những hôm “trúng mánh” (bội thu-P.V) tui còn câu được cả mực ống loại trên 1 kg đó”.

Vừa buông câu chừng 5 phút, với bàn tay sử dụng cần câu lừa mực dẻo dai, điêu luyện, anh Tuấn đã cười vang giật câu con mực ống to. Mực được gỡ ra cho vào thùng

nước biển và vẫn còn bơi, thân mình trong suốt. Cứ khoảng 15 phút là anh Tuấn lại thay “rường” một lần.

Khoảng 2 giờ 30 phút sáng, khi đã thấm mệt vì lắc lư theo con sóng, tôi cùng anh Tuấn nghỉ tay. Gỡ những con mực thơm phức ở mái che bóng đèn, chúng tôi cùng thưởng thức món mực nướng dân dã. Vị ngọt cùng với mùi thơm nồng của mực khiến người ăn

không khỏi trầm trồ. Anh Tuấn cho biết: “Nghề nì là rửa đó. Thích thì làm, không thích thì ngồi ngắm trăng, ngắm sao, ngắm mặt biển lung linh và nhâm nhi mực nướng bóng đèn. Nói chung cũng là một niềm vui”. 4 giờ sáng, thuyền câu của chúng tôi nhỏ neo quay về bờ. Nhiều thuyền thúng cũng tắt đèn kết thúc một đêm mưu sinh với những tiếng cười, lời hỏi thăm làm nhộn nhịp mặt biển một ngày mới.

A.N

Anh Tuấn chuẩn bị đồ nghề câu mực. Ảnh: A.N

Ảnh: A.N

Giải Bóng đá U.21 Quốc tế-Cúp Báo Thanh Niên năm 2014

Cuộc hội ngộ trong mơ của hai đội chủ nhà?

□ MINH VỸ

Hậu vệ Hồng Duy (7) U.19 HAGL-Arsenal JMG. Ảnh: MINH TRẦN

Lâu nay U.19 Việt Nam mà nòng cốt là U.19 HA.GL-Arsenal JMG đã nhiều lần chinh chiến Á-Âu, nhưng chưa một lần đối đầu với các đội tuyển trong nước. Bây giờ người hâm mộ bóng đá nước nhà háo hức chờ đợi cuộc hội ngộ giữa “người anh em”: tuyển U.21 Báo Thanh Niên gặp U.19 của bầu Đức. Muốn làm được việc đó, trước mắt đội

U.21 Malaysia, U.21 Sydney (Úc).

Nếu không có bất ngờ lớn nào xảy ra, rất có thể ở bảng A, hai chiếc vé vào bán kết sẽ thuộc về đội chủ nhà kiêm chủ giải (U.21 Việt Nam) và U.21 Thái Lan. Còn ở bảng B, kết cục rất khó đoán, tùy thuộc vào chất lượng mà hai khách mời cử sang Việt Nam dự giải lần này. Tuy nhiên nhiều khả năng đội U.19 của bầu Đức sẽ đi tiếp.

quân của huấn luyện viên (HLV) Guillaume Graechen và Phan Công Thìn phải vượt qua vòng đấu bảng. Lá thăm giải đấu năm nay đã đưa hai đội chủ nhà nằm ở mỗi bảng đấu khác nhau. Bảng A: U.21 Báo Thanh Niên (hay còn gọi U.21 Việt Nam), U.21 Singapore, U.21 Thái Lan; bảng B gồm U.19 HAGL-Arsenal JMG,

Lúc đó rất có thể hai đội chủ nhà sẽ hội ngộ ở bán kết, hoặc chung kết... và cũng có thể sẽ không.

Vốn dĩ Giải Bóng đá U.21 Quốc tế Báo Thanh Niên là sân chơi có uy tín, những khách mời có chất lượng từ suốt 7 năm qua, hy vọng mỗi trận đấu tại giải lần thứ 8 năm nay là một trận cầu nảy lửa, kịch tính. Tuy nhiên riêng cuộc hội ngộ giữa U.21 Việt Nam gặp U.19 của bầu Đức có hấp lực riêng. Nhiều người muốn mượn U.21 Việt Nam làm thước đo để thêm một lần sát hạch tài năng của dàn “pháo thủ” đến từ Học viện HA.GL-Arsenal JMG. Giá như cuộc hội ngộ này diễn ra ở trận chung kết, thì đây là sẽ là trận đấu trong mơ, ở một mùa giải như mơ.

HLV Guillaume Graechen đem xuống TP. Cần Thơ lần này 14 cầu thủ trong thành phần U.19 Việt Nam vừa dự giải châu Á trở về: Công Phượng, Tuấn Anh, Xuân Trường, Văn Toàn, Đông Triều, Hồng Duy, Văn Sơn, Thanh Tùng, Văn

Trường, Anh Tài, Minh Vương, Thanh Hậu, Ksor Úc, Tiến Dũng. 7 cầu thủ khác được bổ sung là thủ môn Trung Thủ, Vũ Văn Thanh, Lê Đức Lương, Tiến Hoài, Văn Đại, Quang Huy và Hoàng Nam.

Ông Nguyễn Tấn Anh-Trưởng đoàn U.19 HA.GL-Arsenal JMG tiết lộ: “Chấn thương của trung vệ Đông Triều cơ bản đã hồi phục, cầu thủ này có thể ra sân thi đấu tại Giải Bóng đá U.21 sắp tới”. Đông Triều trở lại, cùng với đó U.19 của bầu Đức vừa mượn thêm trung vệ Tiến Dũng của Trung tâm Đào tạo Bóng đá Viettel. Triều- Dũng, đây là cặp trung vệ ăn ý, tốt nhất của đội tuyển U.19 Việt Nam tính đến thời điểm hiện nay.

Còn HLV Guillaume Graechen cho biết thêm: “Nhiều người lo ngại các cầu thủ của chúng tôi sẽ bị quá tải, do thời gian qua thi đấu nhiều trận, với mật độ dày đặc. Nhưng theo tôi, ở tuổi này thể lực các em hồi phục rất nhanh, nên không có gì đáng phải lo lắng. Chúng tôi đến đây là để tranh chức vô địch...”.

Giải Bóng đá U.21 Quốc tế, tranh Cúp Báo Thanh Niên lần thứ 8 năm 2014 sẽ diễn ra tại Sân vận động TP. Cần Thơ, từ ngày 19 đến 28-10.

M.V

Bạn đọc viết

Đến với những khoảng trời lá thông...

THÁI BÌNH

“**K**hoảng trời lá thông” là tên một bài thơ rất hay của nhà thơ Phạm Đức Long từ lâu tôi đã thuộc nằm lòng, trong đó có những câu thơ chỉ đọc một lần là nhớ: “Khoảng trời có ô/ Khoảng trời có tán/ Nắng ràn rụa cháy từng sợi mảnh/ Gió thì thâm hát mãi khúc thần ca/ Khoảng trời lá thông hương chín rụng như mơ/ Tôi có tuổi hai mươi ở đó/ Tôi có nắng, có mưa, có những cơn lốc đỏ/ Có mùa xuân im lặng kéo qua đời...”. Mỗi lần thành thối, có thời gian dạo phố, tôi lại tìm đến những khoảng trời biếc xanh ấy, hòa mình trong những tiếng reo vui của gió, của cây, để lại thấy thêm yêu thành phố cao nguyên này.

Góc phố nhỏ ở 11/Nguyễn Văn Cừ là nơi tôi thường tìm đến trước nhất. Con đường dài khoảng gần 200 mét ấy là nơi góp mặt của 18 gốc thông già, nối nhau sắp thành một hàng dài quanh năm rợp bóng mát. Những tán thông rộng dài xanh thắm với vi vu gió hát, líu lo chim ca, lại như đang muốn ôm phủ những nếp nhà lô xô tạo nên một khung cảnh yên bình và không kém phần thơ mộng. Bạn tôi-chị Phan Lan Hương-người đã sống cùng con phố có hàng thông gần như là độc nhất này của Pleiku, thường kể: Cách đây gần 40 năm, khi gia đình chị chuyển nhà tới đây, thông đã có rồi. Ngày ấy, tán thông mới chỉ như những chiếc dù nhỏ xinh, ngày nắng lộ xô những ô nắng vàng sòng sánh, ngày mưa lộ chỗ những giọt mưa trong ngần, rơi đều trên phố. “Gắn bó với nhau từng ấy năm, với chị giờ đây con phố nhỏ có hàng thông già này đã trở thành người bạn thân thiết. Còn gì thú vị hơn khi sáng sủa mở cửa ra đã nhìn được hít thở một không khí trong lành, nghe tiếng chim riu

Nhiều người đến con đường thông xanh chụp ảnh kỷ niệm.

Ảnh: T.B

ran trên những vòm cây; những buổi trưa ngồi hóng gió reo vui và nhắm đếm những ô nắng vàng đang đưa trên mặt đường; buổi tối thì không gian đặc biệt trong lành, thuần khiết, những đêm có trăng thì chỉ cần ngước mắt nhìn lên đã thấy bóng trăng treo ngay trên đầu rồi...”-chị Hương nói với tôi trong âm ập tiếng cười vui.

Sở hữu rất nhiều hàng thông đang tuổi thanh niên, ngày mỗi ngày đi qua lại như thấy tán thông rộng hơn, lá thông xanh hơn, mượt mắt; Quảng trường Đại Đoàn Kết cũng đã dần hình thành nên một khoảng trời riêng biệt với hàng ngàn, hàng ngàn búp thông thấp nền giữa một không gian khoáng đạt, trong lành. Tôi đặc biệt thích ngắm thông trên con đường duy nhất của thành phố không có sự hiện diện của các mái nhà-đường Anh Hùng Núp. Thông hai bên đường, thông trên vỉa hè, đều tắm tấp và xanh ngút ngàn. Cũng bởi không gian đặc trưng này mà đường Anh Hùng Núp luôn được

chọn là nơi tổ chức các cuộc triển lãm ảnh thời sự và nghệ thuật, thu hút sự quan tâm của đông đảo người dân. Cũng chỉ mười năm nữa thôi, thông ở đây sẽ vươn cao, tỏa bóng và chắc chắn sẽ khiến xui được nhiều trái tim đến với Phố núi thân thương hơn.

Chắc chắn là sẽ còn nhiều những con phố khác của Pleiku xanh ngắt một khoảng trời lá thông. Nhưng sẽ là một khiếm khuyết nếu tôi không nhắc tới một khoảng trời mệnh mông, bạt ngàn thông reo của Biển Hồ-danh thắng vừa mới được Tổ chức Kỷ lục Việt Nam tôn vinh là một trong 5 hồ tự nhiên đẹp thơ mộng của Việt Nam. Đến Biển Hồ, du khách ngắm thông ở góc độ nào cũng thấy được sự tự nhiên, khỏe khoắn, tiềm tàng một sức sống mãnh liệt của thông. Cũng bởi vậy, đã từ rất lâu rồi, thông đã góp phần tạo nên một vẻ đẹp riêng có, đầy lãng mạn cho danh thắng này...

T.B

Thông tin Tòa soạn

● Báo Gia Lai vừa nhận đơn khiếu nại của ông Lê Phúc (SN 1974) hiện là Công an viên, Phó thôn kiêm an ninh thôn Tân Lập, xã Ia Sao, huyện Ia Grai về việc đột nhiên bị cấp trên đề nghị viết đơn xin nghỉ việc làm Công an xã. Chúng tôi đã chuyển đơn của ông đến UBND huyện Ia Grai giải quyết và trả lời.

● Ông Nguyễn Phương Nam trú tại thôn 6, thị trấn Chư Prông, huyện Chư Prông khiếu nại về việc tranh chấp diện tích con đường đi chung bị gia đình ông Nguyễn Liên (trú cùng thôn) lấn chiếm làm đường đi riêng gây thiệt hại kinh tế và khó khăn trong việc sinh hoạt cho gia đình ông. Đồng thời ông Nam cũng có đơn tố cáo Phòng Tài nguyên và Môi trường huyện Chư Prông thiếu trách nhiệm trong việc xử lý tranh chấp, không cương quyết xử lý khi gia đình ông Nguyễn Liên không chịu thực hiện đúng kết luận “Xác định có con đường đi chung 4 mét giữa hai nhà và yêu cầu gia đình ông Nguyễn Liên tháo dỡ hàng rào để trả lại nguyên trạng con đường phục vụ đi chung” tại những buổi tổ chức hòa giải của thị trấn Chư Prông... Chúng tôi sẽ cử phóng viên tìm hiểu, xác minh sự việc đồng thời chuyển đơn của ông đến UBND huyện Chư Prông giải quyết và trả lời.

● Báo Gia Lai vừa nhận đơn của bà Nguyễn Thị Phượng phản hồi nội dung của bài viết “Tranh chấp quyền thừa kế đất ở xã Ia Blang, huyện Chư Sê: Cần xem xét tính hợp pháp của giấy chứng nhận quyền sử dụng đất”-tác giả Hoàng Cư. Bà cho rằng bài báo đã phản ánh chưa đúng sự thật và đề nghị Báo tìm hiểu, viết lại đúng với thực tế... Báo Gia Lai sẽ xác minh vấn đề và giải quyết đúng luật quy định.

PHÒNG BẠN ĐỌC

BAN DÂN TỘC TỈNH GIA LAI

THÔNG BÁO MỜI CHÀO HÀNG

Bên mời thầu: Ban Dân tộc tỉnh Gia Lai.

Gói thầu: Cung ứng mặt cấp tếp, biểu trưng pha lê, chăn len phục vụ đại hội Đại biểu các DTTS tỉnh Gia Lai lần thứ II.

Nguồn vốn: Ngân sách tỉnh.

Hình thức lựa chọn nhà thầu: Chào hàng cạnh tranh trong nước không sơ tuyển.

Thời gian phát hành hồ sơ yêu cầu chào hàng: Từ ngày 16-10-2014 đến ngày 20-10-2014 (trong giờ hành chính).

Địa chỉ phát hành hồ sơ: 07 Hai Bà Trưng, TP. Pleiku, tỉnh Gia Lai (văn phòng). Điện thoại: (059) 3716829.

Hạn cuối tiếp nhận hồ sơ: Chậm nhất là trước 15 giờ, ngày 20-10-2014.

Công ty TNHH một thành viên
Đông Sơn

Thông báo chủ sở hữu

Địa chỉ: 96 Âu Cơ, phường Thắng Lợi, TP. Pleiku, tỉnh Gia Lai.

Hiện nay Công ty chúng tôi đang có chiếc máy chuyên dùng sau:

Máy ủi bánh xích, hiệu KOMATSU D60S. Số máy: NH 22026110171. Số khung: 28320.

Sau 7 ngày kể từ ngày đăng thông báo, nếu không có đơn vị, tổ chức, cá nhân nào tranh chấp Công ty chúng tôi sẽ làm thủ tục sở hữu chiếc máy chuyên dùng trên theo luật định.

Sức khỏe-Đời sống

Bệnh thủy đậu và cách phòng tránh

Theo thống kê của Sở Y tế Gia Lai, 9 tháng qua, toàn tỉnh có 787 bệnh nhân mắc thủy đậu, tăng 232% so với cùng kỳ năm ngoái. Tuy không có trường hợp biến chứng nặng, tử vong nhưng nếu điều trị và cách ly không tốt nhất là trong môi trường trường học rất dễ xảy ra dịch.

Khi cơ thể có sốt nhẹ 37-38 độ, đôi khi sốt cao đến 39-40 độ; người mệt mỏi, đau đầu, đau họng và xuất hiện các nốt phỏng (ban đầu là các nốt nhỏ màu hồng, sau đó nổi gồ lên da và sau 24 giờ trở thành nốt màu hồng có phỏng nước trong). Các nốt phỏng thường rất ngứa, xuất hiện rải rác khắp cơ thể mà nhiều nhất là trên mặt, ngực, da đầu và chân tóc. Cần nghỉ ngay đến bệnh thủy đậu và đến ngay các cơ sở y tế để được chẩn đoán và điều trị kịp thời tránh các biến chứng.

Để phòng ngừa dịch thủy đậu lây lan nhất là trong trường học cần thực hiện tốt các bước phòng chống dịch như sau: Người lành hạn chế tiếp xúc với bệnh nhân. Đặc biệt đối với trường hợp trẻ em, virus thủy đậu có thể nhanh chóng lây lan trong phạm vi

lớp học. Do đó cần cho trẻ mắc bệnh nghỉ học hoàn toàn cho đến khỏi bệnh. Đối với người lớn, khi bị thủy đậu cần hạn chế tiếp xúc với người khỏe mạnh cho đến khi tất cả các triệu chứng biến mất, thường là 10 ngày kể từ khi khởi phát bệnh.

Mặc dù là một bệnh truyền nhiễm rất dễ lây lan và có thể để lại những biến chứng nguy hiểm, song bệnh thủy đậu lại có thể phòng tránh hữu hiệu thông qua tiêm phòng vắc xin. Tất cả các trẻ em trên 12 tháng tuổi, người lớn chưa từng tiêm ngừa thủy đậu, cũng như những phụ nữ trong độ tuổi sinh đẻ, chưa từng bị thủy đậu hoặc chưa được tiêm phòng lúc nhỏ, đều có thể tiêm vắc xin ngừa. Thời gian vaccin có hiệu lực là 3 tuần sau khi tiêm và thời gian miễn dịch (không mắc bệnh) kéo dài trung bình là 15 năm.

Đối với một số trường hợp không thể tiêm vắc xin, vẫn có thể ngăn ngừa nguy cơ mắc thủy đậu bằng cách tiêm kháng thể globulin miễn dịch càng sớm sau khi tiếp xúc với nguồn virus VZV càng tốt. Người đã bị thủy đậu thì không cần tiêm vắc xin vì đã có kháng thể có tác dụng bảo vệ suốt đời.

LINH ĐAN (tổng hợp)

Thái Lan thúc đẩy hợp tác lao động với Việt Nam

Đại sứ Việt Nam tại Thái Lan Nguyễn Tất Thành vừa làm việc với Bộ Lao động Thái Lan về ký kết nghị định thư thúc đẩy hợp tác lao động giữa hai nước. Đại tướng Surasak Kanjanarat-Bộ trưởng Lao động Thái Lan, cho biết sẽ dành 3 đến 6 tháng nghiên cứu về cung-cầu của thị trường lao động Việt-Thái.

Ông Nguyễn Tất Thành cho biết: “Nếu được ký kết, hợp tác lao động sẽ tập trung vào nhóm ngành ngư nghiệp và xây dựng. Đối với lao động chân tay sẽ tùy thuộc vào nhu cầu của chủ lao động Thái”. Thái Lan hiện có khoảng 2,7 triệu doanh nghiệp sản xuất kinh doanh, nên rất cần nhân công. Tuy nhiên, theo số liệu của Văn phòng Quản lý Lao động nước ngoài, tháng 9-2014 chỉ có thêm 81 lao động Việt Nam được cấp phép làm việc tại Thái Lan.

(theo Thanhnien)

Người Úc giàu nhất thế giới

Theo một nghiên cứu vừacông bố hôm 15-10 của Ngân hàng đầu tư Credit Suisse (Thụy Sĩ), dân Úc hiện là những người giàu nhất thế giới nhờ giá bất động sản cao. Trong báo cáo giá trị tài sản toàn cầu 2014, Credit Suisse cho biết trung bình một người Úc có tài sản trị giá hơn 225.000 USD, giàu nhất thế giới. Xếp thứ hai là dân Bỉ với tài sản 173.000 USD, kế đó là dân Ý, Pháp và Anh, tất cả có tài sản khoảng 110.000 USD.

Báo cáo cũng cho biết chỉ có 6% người Úc có tài sản dưới 10.000 USD, trong khi ở Mỹ tỷ lệ này là 29%, còn tính chung cả thế giới là 70%. Xét theo hộ gia đình, thì tài sản bất động sản của mỗi hộ gia đình ở Úc đạt trung bình 319.700 USD, chiếm 60% tổng tài sản. Đây là mức cao thứ hai trên thế giới sau Na Uy. Giá trị tài sản của Úc đã tăng mạnh trong 14 năm qua. Năm 2000, tài sản ròng của một người Úc trung bình là 103.151 USD.

(theo Tuoitre)

Obama: “Nguy cơ bùng phát Ebola ở Mỹ rất thấp”

Tổng thống Mỹ Barack Obama khẳng định sẽ thực hiện các biện pháp ứng phó mạnh mẽ nhằm ngăn chặn dịch Ebola và trấn an dư luận rằng khả năng bùng phát là thấp, sau khi xuất hiện ca thứ hai nhiễm dịch ở bang Texas.

Ông Obama vừa quyết định hoãn chuyến công tác đến 2 bang New Jersey và Connecticut để tập trung xử lý nguy cơ bùng phát dịch Ebola, sau khi có thông tin nữ y tá thứ hai nhiễm Ebola, Amber Vinson, từng có mặt trên một chuyến bay thương mại từ bang Ohio về Texas. “Chúng ta xử lý vấn đề này rất nghiêm túc ở mức cao nhất của chính phủ. Chúng ta sẽ kiểm soát được tình hình”-ông Obama nói. Ông cho rằng các quan chức Mỹ cũng cần theo sát diễn biến dịch ở Tây Phi để kịp thời xử lý.

Tổng thống Mỹ tổ chức cuộc họp đặc biệt với các thành viên nội các tại Nhà Trắng để bàn cách ứng phó với virus chết người này. Ông Obama khẳng định Trung tâm Kiểm soát và

Tổng thống Mỹ Barack Obama trong cuộc họp ngày 15-10.

Phòng ngừa Dịch bệnh (CDC) cần gửi đội phản ứng nhanh tới bất kỳ bệnh viện hoặc cơ sở y tế nào trong vòng 24 giờ nếu phát hiện có ca nhiễm Ebola để đảm bảo việc kiểm soát thích đáng. Việc đảm bảo an toàn cho các bác sĩ và y tá cũng rất quan trọng. Ông Obama cũng tổ chức cuộc họp trực tuyến với các lãnh đạo Anh, Pháp, Đức và Italy để bàn về việc ngăn chặn dịch Ebola và nhấn mạnh tầm quan trọng

của hợp tác quốc tế để dịch bệnh không bùng phát.

Hiện chính quyền Obama đang bị chỉ trích vì cách xử lý trước dịch bệnh. Chủ tịch Hạ viện Mỹ John Boehner cho rằng ông Obama cần xem xét đến việc cấm tạm thời các chuyến bay từ các nước bùng phát dịch, điều mà đến nay Nhà Trắng bác bỏ. Còn thành viên Hạ viện Sheila Jackson Lee nói CDC cần tích cực hơn nữa.

PHẠM NGỌC (tổng hợp)

NGÂN HÀNG TMCP ĐẦU TƯ VÀ PHÁT TRIỂN VIỆT NAM
Chi nhánh Gia Lai

Chúc mừng
Ngày Phụ Nữ Việt Nam

20-10

Đồng hành với sự tin yêu của đông đảo Quý khách hàng dành cho BIDV Gia Lai trong suốt thời gian qua, BIDV Gia Lai gửi tặng Quý khách hàng chương trình “Tri ân khách hàng nữ”:

GIẢM 50% PHÍ
Đối với tất cả các sản phẩm dịch vụ tại BIDV(*)

(*): Mức ưu đãi tối đa 50.000 đồng/khách hàng nữ ĐGD/đợt (Trong ngày 20/10/2014). Các dịch vụ có thu phí tự động không bao gồm trong chương trình.

HÀNG NGÀN QUÀ TẶNG XINH XẸN
TRI ÂN KHÁCH HÀNG NỮ

Chương trình bắt đầu từ ngày 20/10/2014 đến khi hết quà tặng.

Mọi chi tiết xin vui lòng liên hệ các điểm giao dịch của BIDV Gia Lai trên địa bàn:

- Hội sở chính: 112 Lê Lợi - Tp. Pleiku - Gia Lai - SĐT: (059) 3876 993.
- PGD Đô Thị: 66 Tăng Bạt Hổ - Tp. Pleiku - Gia Lai - SĐT: (059) 3888 829.
- PGD Trung Tâm: 01 Nguyễn Văn Trỗi - Tp. Pleiku - Gia Lai - SĐT: (059) 3897 539
- PGD Phù Đồng: 29 Lê Duẩn - Tp. Pleiku - Gia Lai - SĐT: (059) 3824 778
- PGD Bắc Gia Lai: 80 Trường Sơn - Tp. Pleiku - Gia Lai - SĐT: (059) 3865 316
- PGD Đông Gia Lai: 205 Đỗ Trạc - Thị xã An Khê - Gia Lai - SĐT: (059) 3602 163

Chia sẻ cơ hội, hợp tác thành công
www.bidv.com.vn